

วัตถุทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์ทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE OBJECTS OF BELIEF UNDER HUMAN IDEALS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Fine Arts VISUAL ARTS

Silpakorn University

Academic Year 2022

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ วัตถุประสงค์ภายใต้อุดมคติของมนุษย์
โดย นายสุทธิพนธ์ แผ่รุ่งเรือง
สาขาวิชา ทักษะศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิ์ศักดิ์

คณะกรรมการ ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะกรรมการ ประติมากรรมและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี) ภาพพิมพ์
พิจารณาเห็นชอบโดย
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิ์ศักดิ์)
..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ ธนฤกษ์ ทิพย์วารี)
..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ นาวิณ เปี้ยดกลาง)
..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ)

640120005 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : วัตถุทางความเชื่อ, ภาพแทนวัตถุมงคล, ความเชื่อ, สิ่งศักดิ์สิทธิ์

นาย สุทธิพงษ์ แผ่รุ่งเรือง: วัตถุทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิศักดิ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “วัตถุทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์” ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอเรื่องราวของวัตถุทางความเชื่อที่เกี่ยวกับโชคลาภในสังคมไทยยุคปัจจุบัน เงินเป็นปัจจัยสำคัญในการใช้ชีวิตอย่างมาก ยังมีเงินเยอะนั่นแปลว่าเราวยังสะดวกสบายและมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรมากกว่าผู้อื่น มนุษย์จึงต้องการเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจที่เชื่อว่าจะส่งผลให้สามารถหาเงินได้มากขึ้น จึงทำให้เกิดระบบธุรกิจที่เกี่ยวกับความเชื่อขึ้นมามากมาย สถานที่แห่งไหนที่คนไปกราบไหว้บูชาและมีเปอร์เซ็นต์ประสบความสำเร็จสูงมักถูกบอกต่อกันจนโด่งดังในที่สุด กองผงรูปที่ผู้คนจุดเพื่อกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์สูงเป็นภูเขา สิ่งเหล่านี้กำลังบอกอะไรแก่ผู้พบเห็น บางท่านกล่าวว่ากองผงรูปขนาดนี้กำลังแสดงถึงความศักดิ์สิทธิ์ บางท่านเชื่อว่าเป็นคำขอพรที่ได้รับการตอบรับจำนวนมาก บางท่านมองว่านี่กำลังบ่งบอกถึงความทุกข์และความโลภอันไม่สิ้นสุดของมนุษย์ หรือการยึดติดกับวัตถุเพราะเชื่อว่าจะนำความสะดวกสบายมาสู่ตนเองในอนาคต เป็นต้น โดยข้าพเจ้าได้นำกองผงรูปที่ผู้คนกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์และเหลือไว้มาสร้างสรรค์เป็นผลงานประกอบเข้ากับภาพแทนวัตถุมงคลหรือสถานที่ที่เกี่ยวกับความเชื่อซึ่งคนนิยมไปบูชา จนเกิดเป็นภาพสถานที่นั้นหรือวัตถุที่ถูกผงรูปปกคลุมจนเหลือเพียงเค้าโครงรูปทรงบางส่วน ซึ่งผงรูปจะค่อยๆ หลุดไปอย่างง่ายดายในเวลาไม่นาน ข้าพเจ้าจึงใช้การจับภาพผงรูปในส่วนนั้นด้วยภาพถ่ายเพื่อหยุดเวลาและการทำงานของผงรูป ณ ตอนนั้น ให้ผู้ชมได้วิเคราะห์ผ่านประสบการณ์ของตนเองว่าสิ่งเหล่านี้กำลังบอกอะไรกับพวกเขาด้วยกัน

640120005 : Major VISUAL ARTS

Keyword : Object of belief, Belief, Sacred, Sacred image

MR. Suttipoj PAERUNGREANG : THE OBJECTS OF BELIEF UNDER HUMAN IDEALS
Thesis advisor : Dr. Trinnapat Chaisitthisak

Thesis work under the topic “Objects of belief under human ideals” I would like to present the story of belief objects related to fortune in modern Thai society. Money is a very important factor in life. The more money that means we will be more comfortable and more likely to have access to resources than others. Human beings need a mental anchor that they believe will result in earning more money. As a result, many belief-related business systems have been created. Places where people go to worship and have a high percentage of success are often spread around until they become famous in the end. Heaps of incense powder that people burn to pay homage to sacred objects as high as mountains. What are these things telling the onlookers? Some people say that this large pile of incense powder represents holiness. Which I brought the incense powder that people worshiped and left to create works as a result of a picture instead of sacred objects or places relating to beliefs, which people like to worship until it becomes an image of that place or an object covered by incense powder until only some outlines remain. The incense powder will gradually fall off easily in no time. I therefore used photographic capture of that part of the incense powder to stop the time and the incense working at that moment, allowing the audience to analyze through their own experience what this was telling them.

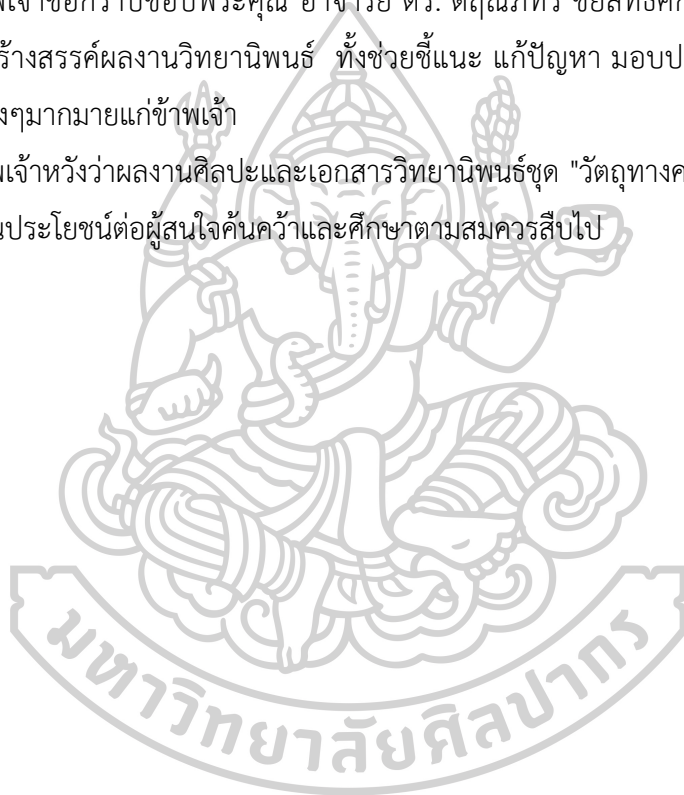
กิตติกรรมประกาศ

ตลอดระยะเวลาการสร้างสรรคผลงานชุด "วัตถุทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์" ทั้งการทดลองค้นหาเทคนิคตลอดจนกระบวนการสร้างสรรคผลงาน ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ผู้สนับสนุนทุนทรัพย์ในการทำงานและการศึกษา ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านในขณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ช่วยแนะนำและมอบวิชาความรู้วิธีการคิดวิเคราะห์ให้ผลงานออกมาสมบูรณ์ที่สุด

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิศักดิ์ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ในการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ ทั้งช่วยชี้แนะ แก้ปัญหา มอบประสบการณ์การทำงานที่ดี และความรู้ต่าง ๆ มากมายแก่ข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าหวังว่าผลงานศิลปะและเอกสารวิทยานิพนธ์ชุด "วัตถุทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์" คงเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจค้นคว้าและศึกษาตามสมควรสืบไป

นาย สุทธิพนธ์ แผ่รุ่งเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
สมมติฐานของการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	2
ขั้นตอนการศึกษา.....	2
วิธีการศึกษา.....	3
แหล่งข้อมูล.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์.....	4
ความเชื่อในบริบทสังคมไทย.....	4
ความเชื่อเรื่องโชคลางในสังคมไทย.....	5
การฝากดวงเพื่อขอโชคลาง.....	5
ความนิยมและการดำรงอยู่ของธุรกิจและสินค้าเกี่ยวกับความเชื่อ.....	6
ของขลังของศักดิ์สิทธิ์.....	7
การยอมสยบต่ออำนาจเหนือธรรมชาติ.....	7

ค่านิยมของคนไทย	8
ความหมายของความเชื่อ	8
ศาสนากับไสยศาสตร์	8
ผงรูป	9
ความกลัวของมนุษย์	9
ความสมเหตุสมผลของมนุษย์	10
ศาสนาพุทธแบบไทย	10
ไสยศาสตร์	11
อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์	20
แนวคิดสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	20
ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล	20
ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและประเมินความคิดเพื่อหาภาพร่างต้นแบบ	21
วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์	21
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1	25
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2	32
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3	37
สรุปกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	39
บทที่ 4 วิเคราะห์การพัฒนาและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	40
กระบวนการเก็บข้อมูลผลงานก่อนเข้าสู่วิทยานิพนธ์	40
การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	42
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	50
การแสดงออก	51
ขั้นตอนการแสดงออกทางทัศนศิลป์	59

สรุปการพัฒนาและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	63
บทที่ 5 บทสรุป	64
อภิปรายผล	65
รายการอ้างอิง.....	67
ประวัติผู้เขียน.....	69

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 : องค์ความรู้ของกระบวนการตัดสินใจบริโภคสินค้าที่เกี่ยวกับความเชื่อ.....	6
ภาพที่ 2 : แผนภูมิความเชื่อความศรัทธา.....	7
ภาพที่ 3 Berlin Buddha, 2007, ash, iron and aluminium.....	13
ภาพที่ 4 : ภาพส่วนหนึ่งของนิทรรศการ การมองโลกในแง่ดีคือเรื่องน่าขัน: จิตรกรรม บนฉากประดับแท่นบูชา The Altarpieces (2017).....	15
ภาพที่ 5 : ภาพผลงาน La Nona Ora หรือ The Ninth Hour (2542).....	17
ภาพที่ 6 : ภาพผลงาน “Piss Christ” (2530).....	19
ภาพที่ 7 : อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (ผงรูป).....	22
ภาพที่ 8 : อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (กระดาษสี).....	23
ภาพที่ 9 : อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (สีน้ำมัน, ดินสอ, พู่กัน).....	23
ภาพที่ 10: อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (สมุดเสกซ์).....	24
ภาพที่ 11: อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (กล้องถ่ายภาพ).....	24
ภาพที่ 12: อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (กาวย้อน).....	24
ภาพที่ 13: ภาพข้อมูลที่น่าสนใจเสนอเป็นแบบร่างของผลงาน.....	25
ภาพที่ 14 : ภาพเจดีย์ต้นแบบของผลงาน.....	26
ภาพที่ 15: ใช้ผงรูปโรยปิดทับรูปทรงของเจดีย์เดิม.....	27
ภาพที่ 16: ภาพขั้นตอนการจัดแสงไฟเพื่อถ่ายวัตถุ.....	28
ภาพที่ 17 : ภาพร่างต้นแบบ.....	29
ภาพที่ 18: ภาพเจดีย์ที่ถูก Digital Print ลงบนเฟรมผ้าใบ.....	30
ภาพที่ 19: ภาพผลงานที่เก็บรายละเอียดสมบูรณ์.....	31
ภาพที่ 20 ภาพศาลาจีนซึ่งถูกโรยปิดด้วยผงรูปจนทั่ว.....	32

ภาพที่ 21 ภาพร่างต้นแบบชุดที่ 2.....	33
ภาพที่ 22 ภาพร่างต้นแบบชุดที่ 2 บนแผ่นอะคริลิกใส.....	34
ภาพที่ 23 ภาพกล่องอะคริลิกใส.....	35
ภาพที่ 24 ภาพสมบูรณ์ผลงานชุดที่ 2.....	36
ภาพที่ 25 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ขั้นตอนที่ 1.....	37
ภาพที่ 26 ภาพสมบูรณ์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3.....	38
ภาพที่ 27 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	43
ภาพที่ 28 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	44
ภาพที่ 29 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	45
ภาพที่ 30: ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	46
ภาพที่ 31 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5.....	47
ภาพที่ 32 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6.....	48
ภาพที่ 33 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	51
ภาพที่ 34 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	52
ภาพที่ 35 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	53
ภาพที่ 36: ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	55
ภาพที่ 37 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5.....	56
ภาพที่ 38 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6.....	57
ภาพที่ 39 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7.....	58
ภาพที่ 40 : ภาพการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	59
ภาพที่ 41 : ภาพการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	60
ภาพที่ 42 : ภาพการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	61
ภาพที่ 43 : ภาพการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

มนุษย์มีความกลัวในสิ่งที่ตนเองไม่รู้ จึงมักหาเหตุผลมารับในเรื่องที่ตนเองไม่สามารถให้คำตอบได้มาตั้งแต่ยุคอดีต จึงทำให้เกิดการสร้างความเชื่อเรื่องเทพเจ้าขึ้นมา มนุษย์ในอดีตเชื่อว่าเทพเจ้าบันดาลทุกอย่างให้เกิดขึ้น เพื่อสร้างความสบายใจแก่ตนเอง กาลเวลาผ่านไปหลายทศวรรษทุกสิ่งพัฒนาไป วิทยาศาสตร์สามารถพิสูจน์ความเชื่อในอดีตที่มนุษย์ให้คำตอบไม่ได้อย่างชัดเจนมากขึ้นและมีความแม่นยำ ความเชื่อในอดีตหลายอย่างถูกลบล้าง ในบริบทสังคมไทยเรานับถือผีกันมาหลายพันปีก่อนที่ศาสนา พุทธ - พราหมณ์ จะเข้ามา สังคมไทยปัจจุบันจึงมีความเชื่อที่หลากหลายปะปนกันอยู่ แม้ว่าวิทยาศาสตร์จะสามารถตอบเรื่องที่มีมนุษย์สงสัยและกลัวในอดีตได้ชัดเจนมากแล้ว แต่เรายังมีความเชื่อเรื่องเทพเจ้าและสิ่งเหนือธรรมชาติอยู่ไม่ได้หายไป เพราะวิทยาศาสตร์นั้นสามารถให้ชุดข้อมูลที่แม่นยำได้จริง แต่ไม่ได้มีการปลอบประโลมความรู้สึกและจิตใจ อันเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ยุคปัจจุบัน ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาโดยมุ่งไปที่ด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเพราะเป็นธุรกิจที่ตลาดโลกต้องการสูงและทำผลกำไรดี ความเจริญและความสะดวกสบายเริ่มเข้ามา เงินจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต ทั้งหมดส่งผลให้ไทยเป็นสังคมผู้บริโภค บางคนสามารถทำผลกำไรในธุรกิจของตนเองได้มหาศาลในขณะที่บางคนทำเหมือนกันกลับขาดทุน มีเหตุผลมากมายที่มนุษย์ไม่สามารถให้คำตอบตนเองได้ เรื่องในอนาคตไม่มีใครรู้ว่าจะเป็นยังไงต่อไป ธุรกิจที่กำลังไปได้ดีต้องการเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจทำให้ตนเองมีความมั่นใจในการค้าขายแบบนี้ต่อโดยไม่ขาดทุนในอนาคต ธุรกิจที่กำลังขาดทุนต้องการกำลังใจว่าชีวิตตนเองจะดีขึ้นในอนาคตเช่นเดียวกัน มนุษย์ส่วนใหญ่รู้ว่าความพยายามอย่างเต็มที่ไม่ได้ทำให้ทุกคนประสบความสำเร็จ ช่องโหว่ตรงนั้นที่แม้แต่หลักการวิทยาศาสตร์ก็ไม่สามารถให้คำตอบได้ทั้งหมดว่าทุกคนจะประสบความสำเร็จในการทำงานได้อย่างไร ส่งผลให้ความเชื่อต้องทำหน้าที่เข้ามาเติมเต็มสิ่งที่หายไป สถานที่และวัตถุทางความเชื่อเกิดขึ้นมากมายเพื่อสนองความต้องการอันไม่สิ้นสุดของมนุษย์ กองพงธูปตามสถานที่ที่คนนิยมไปขอพรมีจำนวนมากเป็นภูเขา สิ่งเหล่านี้กำลังบอกเราถึงสิ่งใดในโลกยุคปัจจุบัน ความเชื่อเหล่านี้ยังจำเป็นและสามารถช่วยเหลือมนุษย์อยู่หรือไม่ ผู้ชมจึงจำเป็นต้องค้นหาคำตอบด้วยประสบการณ์ร่วมตนเองสืบไป

จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิถีทางความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในสังคมไทย
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนถึงวิถีทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์
3. เพื่อศึกษาเทคนิคจิตรกรรม สีผสม และประติมากรรมจากผังชีรูปในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่หลากหลายรูปแบบให้เกิดการรับรู้อันสูงสุดแก่ผู้ชม

สมมติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าต้องการตั้งคำถามต่อผู้คนที่ต้องการใช้เครื่องรางของศักดิ์สิทธิ์เพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจในการดำรงชีพ โดยเลือกใช้รูปทรงของสถานที่ทางความเชื่อที่ผู้คนนิยมไปกราบไหว้เพื่อขอโชคลาภผนวกเข้ากับผังรูปสิ่งที่ต้องใช้จุดเพื่อขอพรสื่อสารกับเทพเจ้า เลือกแสดงในรูปแบบหลากหลายสื่อ ทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม และสีผสม เพื่อกระตุ้นการรับรู้ให้แก่ผู้ชมผลงานได้นำกลับไปคิดไตร่ตรองต่อระบบความเชื่อของตนเอง ว่ากำลังไปในทิศทางใด และผลสุดท้ายความเชื่อเหล่านั้นส่งผลต่อตนเองอย่างไรบ้าง

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตทางเนื้อหาทั้งหมดของวิทยานิพนธ์นี้เกี่ยวกับ การบูชาความเชื่อเรื่องโชคลาภ เพื่อคลายความทุกข์และเสริมความมั่นใจของการทำงานในบริษัทสังคมไทย
2. ขอบเขตทางเทคนิคเสนอในรูปแบบของผลงานจิตรกรรมและสีผสม เพื่อการสร้างสรรค์นำเสนอได้อย่างชัดเจนและหลากหลาย โดยนำบรรยากาศของสถานที่ที่ผู้คนนิยมไปไหว้เพื่อขอโชคลาภมาผนวกเข้ากับผังรูปจากสถานที่นั้นและรูปทรงของสถานที่เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนการศึกษา

1. สืบหาพื้นที่ที่คนไทยนิยมไปไหว้เพื่อขอพรเรื่องโชคลาภให้ตนเองคลายจากความทุกข์ที่สะสมอยู่ในจิตใจ

2. นำข้อมูลที่ได้จากบรรยากาศและการทำพิธีกรรมในสถานที่นั้นๆมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดเชื่อมโยงข้อมูล
3. ทำแบบร่าง ทดลองวิธีการสร้างสรรค์ที่ได้จากการสำรวจข้อมูล
4. สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์

วิธีการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้มาจากการรวบรวมข้อมูลตามสถานที่จริงที่ข้าพเจ้าไปสัมผัสกับผู้คน บรรยากาศ และพิธีกรรมในนั้น ซึ่งทั้งหมดอยู่ภายใต้กรอบความเชื่อเรื่องโชคลาภในบริษัท สังกมไทย จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ถึงเหตุผลของมนุษย์ที่จำเป็นต้องพึ่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในการประกอบอาชีพ นำข้อมูลที่ค้นคว้าได้ทั้งหมดมารวบรวมพร้อมวิเคราะห์ และนำมาสร้างต้นแบบ จากนั้นจึงสร้างผลงานจริง จากต้นแบบผลงานศิลปะที่รวบรวมชุดข้อมูลมา

แหล่งข้อมูล

1. วัดจีน เทพเจ้าจีน รูปแบบสถาปัตยกรรมวัดจีน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อขอพรเรื่องโชคลาภ เพื่อการประกอบอาชีพ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
3. ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย หนังสือ อินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ชมผลงานได้วิเคราะห์ความเชื่อในอุดมคติของตนเองว่าวัตถุมงคลเหล่านี้มีส่วนในการดำรงชีวิตของตนเองมากน้อยแค่ไหน
2. สร้างการรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องโชคลาภในสังคมไทยปัจจุบันว่าสิ่งเหล่านี้กำลังบอกถึงความโลภของมนุษย์หรือความศรัทธาอันแรงกล้ากันแน่
3. ให้ผู้ชมได้มีประสบการณ์ร่วมกับตัวผลงานผ่านความเชื่อที่ตนเองสั่งสมพร้อมกับได้ทำความเข้าใจชุดความเชื่อของตนเอง
4. ผู้ชมผลงานได้ทำความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันและความหลากหลายทางความเชื่อที่มีในสังคมไทย

บทที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์

การศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “วัตถุประสงค์ทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์” เป็นการศึกษาถึงช่องว่างที่ส่งผลให้มนุษย์ต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจในการดำรงชีวิตบนบริบทสังคมไทย ผ่านภาพแทนของสถานที่ที่ผู้คนนิยมไปสักการบูชาเพื่อขอโชคลาภ โดยพวกเขาได้ตั้งหลักฐานของการทำพิธีกรรมไว้ให้เห็นถึงแรงศรัทธาและความปรารถนาที่รอผลสำเร็จของแต่ละคนในรูปแบบลักษณะของผงซึ่งรูปให้พิจารณาสืบไป

ความเชื่อในบริบทสังคมไทย

ความเชื่อในประเทศไทยนั้นมีความหลากหลายที่ปะปนกันอยู่ โดยความเชื่อส่วนใหญ่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เมื่อมีสิ่งใดเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อชีวิตเรา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ดีหรือไม่ดี ถ้าไม่สามารถหาคำตอบที่ชัดเจนมาอธิบายได้ จะส่งผลให้เกิดอาการหวาดกลัว มนุษย์จึงต้องหาที่ยึดเหนี่ยวลอบประโลมจิตใจนั้นคือความเชื่อและศาสนา(दनัย ไชโยธา 2538)โดยคนไทยโบราณเรามีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติมาก่อน เรานับถือผีสาม เทวดา ต้นไม้ใหญ่ตามป่าเขา ผิดิน ผีฟ้า ผีน้ำ และผีนา เป็นต้น เพราะคนไทยในอดีตอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติมากจนเหมือนเป็นส่วนหนึ่ง เขาเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในธรรมชาติจะบันดาลความอุดมสมบูรณ์หรือภัยพิบัติมาให้พวกเขา ก็ได้ การไม่ทำลายธรรมชาติจึงทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข(นธิ เอียวศรีวงศ์ 2543) ต่อมาจึงเริ่มมีศาสนาพุทธเข้ามาในเมืองไทยโดยมีหลักคำสอนที่สอนให้เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ผู้ใดทำสิ่งที่ไม่ดีไว้ย่อมรู้อยู่แก่ใจตนเอง และอาจจะต้องรับผลที่ตนเองกระทำในสักวันหนึ่ง พระพุทธเจ้าอันเป็นศาสดาของศาสนาพุทธสอนให้ใช้หลักพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อสิ่งใดอย่างถึถ้วนก่อน จะเห็นได้ว่ายุคปัจจุบันการกราบไหว้บูชาพระพุทธรูปของคนไทยนั้น พวกเขายังบูชา ผีและศาลพระภูมิหรือเทพทางพราหมณ์อยู่ไม่ได้หายไปไหน อาจกล่าวได้ว่านี่คงเป็นการผสมผสานทั้งวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนไทยปะปนกับศาสนาพุทธที่เข้ามาหลังจากพวกเขา นับถือผีกันมาก่อน จนพัฒนามาสู่ยุคปัจจุบันที่เป็นศาสนาพุทธในแบบคงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ โดยทั้งหมดล้วนปะปนอยู่ร่วมกันในสังคมไทย (พระครูใบฎีกาหัสติ กิตตินนโท)

ความเชื่อเรื่องโชคลางในสังคมไทย

ความเชื่อเรื่องโชคลางเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความคิดเชิงไสยศาสตร์¹ พวกเขาเชื่อว่าผลลัพธ์ในอนาคตถูกกำหนดไว้บนกรอบคิดของคำว่า โชคร้ายและโชคดี เช่นการเชื่อว่าหากมีจิ้งจกทักระหว่างเดินออกจากบ้านจะพบกับโชคร้าย โดยความเชื่อเรื่องโชคลางนั้นไม่ได้วางอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล แต่มาจากความกลัวของมนุษย์ โดยอ้างอิงสิ่งเหนือธรรมชาติและภูตผี แต่ความเชื่อทางไสยศาสตร์นั้นไม่ได้ผิดหากเราไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นและไม่มุ่งมายจนส่งผลเสียแก่ตนเอง เพราะแม้เป็นที่พึ่งทางกายไม่ได้แต่สามารถเป็นที่พึ่งทางใจให้แก่มนุษย์ได้เป็นอย่างดี(พระครูใบฎีกาหัตถ์ กิตตินนโท)

การฝากดวงเพื่อขอโชคลาง

ในทางการทำธุรกิจหรือค้าขาย ทุกต้นปีมักจะมีการไปวัดที่ผู้คนนิยมไปขอพรให้กิจการรุ่งเรืองและราบรื่น หรือหากปีนั้นเป็นปีขง² ของผู้ประกอบการ ก็จำเป็นต้องฝากดวงไว้กับเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย เชื่อว่าท่านเป็นเทพเจ้าผู้คุ้มครองดวงชะตาหรือการดำเนินชีวิตของคนเราในแต่ละปี มีทั้งหมด 60 องค์ หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันลงมาดูแลองค์ละ 1 ปี จนครบทั้งหมด ซึ่งหากปีไหนของใครที่ชงบุคคลนั้นก็มักจะไปไหว้ขอพรฝากดวงไว้กับเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ยเพื่อความสบายใจของตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เขียนชื่อสกุล วันเดือนปีเกิดของตัวเอง ลงในกระดาษ นำไปไหว้เทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย
2. จุดธูป 3 ดอก อธิษฐานให้เทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย คุ้มครองดวงชะตาชีวิต
3. ปิดกระดาษจากศีรษะลงมาจนสุดแขน 12 ครั้ง (กรณีไหว้แทนผู้อื่นไม่ต้องปิด)

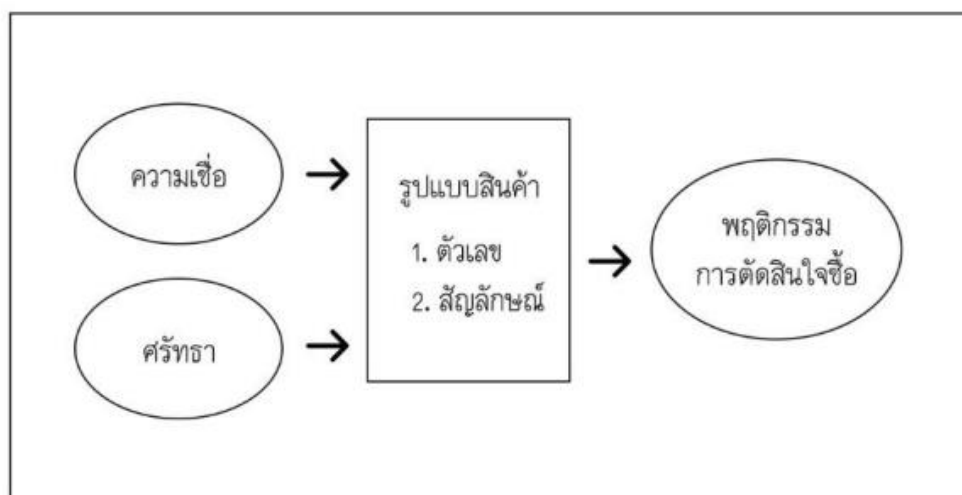
หลังจากนั้นทางวัดจะนำกระดาษที่เขียนชื่อไปสวดมนต์ทำพิธีฝากดวงต่อไป เป็นอันจบพิธี

¹ไสยศาสตร์ หมายถึง วิชาทางไสย อันเป็นลัทธิเกี่ยวกับเวทมนตร์คาถาที่เชื่อว่ามาจากศาสนาพราหมณ์ โดยเฉพาะจากคัมภีร์ อถรรพเวท การสมาธิ การลงเลขยันต์ ที่มีพิธีเพื่อให้เกิดสิริมงคลป้องกันอันตรายต่อตนเองหรือทำอันตรายต่อผู้อื่น

² ถ้าปีนั้นเป็นปีขงของปีนักษัตรไหน มีความเชื่อว่าจะทำอะไรก็จะเกิดอุปสรรค ทำอะไรก็จะเกิดปัญหาติดขัด ไม่ราบรื่น ดังนั้นจึงต้องมีการเสริมดวงชะตาด้วยการแก้ขงเกิดขึ้น เพื่อให้ดวงชะตานั้นคลี่คลายไปในทางที่ดี(กิจมานิชย์ โรจนทรัพย์,2564)

ความนิยมและการดำรงอยู่ของธุรกิจและสินค้าเกี่ยวกับความเชื่อ

ความเจริญทางด้านวิชาการของมนุษย์ในสมัยโบราณมีน้อย การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นจึงถูกมองว่าเป็นอำนาจของเทพเจ้า ซึ่งทั้งหมดล้วนส่งผลต่อชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ่งดีและไม่ดี มนุษย์จึงค้นหาวิธีสร้างความสบายใจและความสุขให้แก่ตนเองโดยการสร้างพิธีกรรมทางศาสนาขึ้นมา เพื่อเป็นคำตอบต่อสิ่งเหนือธรรมชาติเหล่านั้นที่เขาไม่รู้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเชื่ออยู่คู่กับมนุษย์มาช้านาน วัฒนธรรมเกิดขึ้นมากมายในยุคปัจจุบันและมีแนวโน้มโตขึ้นเรื่อยๆ การดำรงอยู่ของธุรกิจมงคลเกิดจากความเชื่อทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ ผู้ขายเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้นำโชคลาภมาให้ตนเองจริง ในขณะที่ผู้ซื้อที่มีความเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้จะทำให้ชีวิตตนเองดีขึ้น จากทั้งคำโฆษณา และความต้องการหาเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจเช่นเดียวกัน(เบนาศิต เพียรรักษ์ ศรีณย์ จิตลักษณ์ 2564)

ภาพที่ 1 : องค์ความรู้ของกระบวนการตัดสินใจบริโภคสินค้าที่เกี่ยวกับความเชื่อ

ที่มา : file:///C:/Users/asus/Downloads/jomcusoc

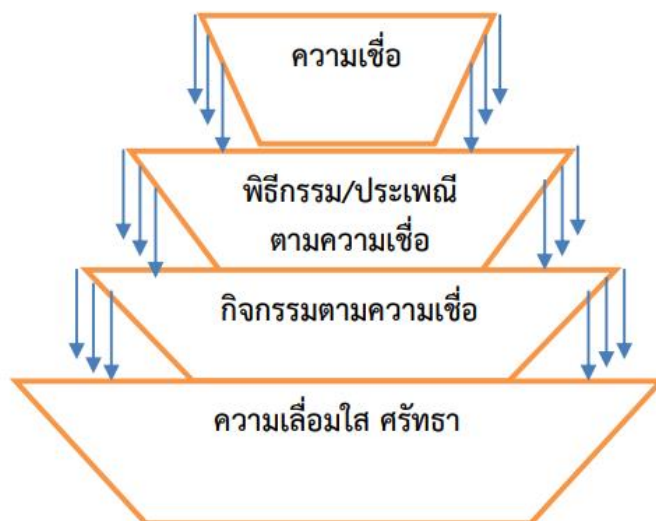
เข้าถึงเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2566

ของคลังของศักดิ์สิทธิ์

วัตถุประสงค์ซึ่งเชื่อว่ามีพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ ได้มาจากการทำพิธีกรรมเสกอันเชิญพลังอำนาจพิเศษมาอยู่ในสิ่งของ ผู้ที่ครอบครองจำเป็นที่จะต้องดูแลสิ่งของนั้นตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัดเพราะเชื่อว่าของคลังจะสามารถช่วยเหลือทำประโยชน์ให้กับผู้ครอบครองได้ในยามที่ต้องการ และถ้าหากทำผิดพลาดไม่ได้ตามข้อกำหนดพลังอำนาจเหล่านั้นจะหายไป หรืออาจจะให้โทษแก่ผู้ครอบครองเช่นกัน

การยอมสยบต่ออำนาจเหนือธรรมชาติ

การถวายเครื่องบูชาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นการแสดงความนอบน้อมและขอความเมตตา มีเหตุเกิดจากความทุกข์ในจิตใจของมนุษย์เอง เช่น การค้าขายขาดทุน ประสบอุบัติเหตุ หรือ พบเจอเหตุที่ไม่สามารถหาคำตอบได้ เป็นต้น การถวายเครื่องบูชาและทำพิธีกรรมจึงเป็นการขอความปราณีจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อยืดเหนี่ยวจิตใจตนเองและบรรเทาปัญหาที่เจอให้ลดลง โดยอาหารที่บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์แล้ว สามารถนำมารับประทานต่อได้ เชื่อว่าให้ความเป็นสิริมงคลอย่างมาก จะส่งผลให้ชีวิตดีขึ้นทำอะไรก็สะดวกสบายตามที่คิดไว้(ลัญจกร นิลกาญจน์ 2561)

ภาพที่ 2 : แผนภูมิความเชื่อความศรัทธา

ที่มา : file:///C:/Users/asus/Downloads/pornphaga1755.pdf

เข้าถึงเมื่อ : 15 มีนาคม 2566

ค่านิยมของคนไทย

ค่านิยมหมายถึงการยอมรับพฤติกรรมหนึ่งมาปฏิบัติและยึดถือพฤติกรรมนั้นอยู่ระยะหนึ่ง โดยค่านิยมมักเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและความคิดเห็นของคนในสังคม ค่านิยมจึงเปรียบเสมือนมาตรฐานการวัดความเหมาะสมว่าสิ่งไหนควรไม่ควรในสังคมไปด้วย พระมหากษัตริย์ ธีรสีโล ได้ให้ค่านิยมเกี่ยวกับค่านิยมไว้ว่า เป็นแนวทางประพฤติและปฏิบัติที่สืบต่อกันมา โดยสังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรทำตาม และถูกสืบทอดต่อกันมาอย่างน้อยช่วงระยะเวลาหนึ่ง(ลำภู แก้วกล้า 2564)

ความหมายของความเชื่อ

ความเชื่อคือการยอมรับว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นเป็นความจริงหรือเป็นสิ่งที่เราไว้วางใจมาก โดยมาจากจิตใต้สำนึกของตนเอง ความเชื่อนั้นไม่จำเป็นต้องมีหลักการหรือเหตุผลทางวิทยาศาสตร์มารองรับแต่อย่างใด แต่เป็นการยอมรับข้อเสนอใดข้อเสนอนั้นว่าเป็นความจริงและปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ โดยความเชื่อมีอำนาจที่จะบันดาลให้เกิดผลดีและผลเสียในการใช้ชีวิตของมนุษย์ได้เช่นกัน ซึ่งมีความเป็นปัจเจกสูงในแต่ละคนที่ต้องใช้วิจารณญาณของตนเองในการวิเคราะห์ เพราะสิ่งนั้นไม่สามารถพิสูจน์ความจริงได้ด้วยเหตุผล แต่บางความเชื่อเป็นสิ่งที่ถูกปลูกฝังต่อกันมาในกลุ่มชนหรือสังคมนั้นเอง

ศาสนากับไสยศาสตร์

ความเชื่อทางศาสนา คือ พฤติกรรมที่มนุษย์ยอมรับต่อธรรมชาติ สยบต่อเทพเจ้า สยบต่อสิ่ง ที่ตนเองเคารพนับถือ โดยมีการเคารพกันอย่างสากลในสังคม(สุมาลัย กาลวิบูลย์ 2560) มีกติกายที่ต้องปฏิบัติตามบนพื้นฐานของจริยธรรมและศีลธรรม เป็นความเชื่อที่สอนให้คนทำความดีต่อตนเองและผู้อื่น ส่วนความเชื่อทางไสยศาสตร์นั้นเป็นความเชื่อที่มนุษย์พยายามจะนำสิ่งเหนือธรรมชาติมาใช้งาน ให้เป็นประโยชน์แก่ตน ซึ่งไสยศาสตร์มี 2 แบบ คือ ไสยขาว เป็นการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้เกิดสิ่งดี ๆ กับตนเองโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น และไสยดำ เป็นการใช้อำนาจเหนือธรรมชาติมาประกอบพิธีกรรม เพื่อให้ตนเองบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ โดยไม่สนใจวิธีการ และอาจมีการทำร้ายผู้อื่น หรือเบียดเบียนชีวิตอื่นเกิดขึ้น สรุปคือความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์เป็นสิ่งที่สนองความต้องการมนุษย์ในยุคปัจจุบันได้มากกว่า ในขณะที่ศาสนามุ่งเน้นไปที่การทำมาความดีและทำจิตใจตนเองให้สงบ(ลัญจกร นิลกาญจน์ 2561)

ผงรูป

ได้มาจากการเผาไหม้ของรูปที่มนุษย์ใช้จุดเพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีลักษณะทางกายภาพเป็น เม็ดวงกลมขนาดเล็กละเอียดคล้ายกับฝุ่น โดย รูป เป็นสิ่งที่ใช้บูชาเทพเจ้ามาตั้งแต่สมัยอียิปต์โบราณ เปรียบเสมือนการบูชาให้เทพเจ้าที่ตนเชื่อมีความพึงพอใจด้วยความหอมจากกลิ่นรูป โดยในอดีตนั้น รูป จะทำจากไม้เนื้อหอม อาทิเช่น ไม้จันทน์ขาว ไม้กฤษณา กายาน และจันทน์เทศ เป็นต้น ครั้นรูปจาก ไม้เหล่านี้จะมีความละเอียดไม่ทำให้ระคายเคืองตา แต่ในปัจจุบันด้วยสภาพเศรษฐกิจทำให้สิ่งของ ต่างๆมีราคาแพงมากขึ้น จึงใช้ซีลี้อยและไม้ยางพารา ที่มีราคาถูกกว่าไม้เนื้อหอม มาผสมกับกลิ่นหอม เพื่อทำรูปแทน (Wikipedia 2566)

จำนวนการจุดรูปที่ใช้ในการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์

1. พระพุทธรูป จุดบูชา 3 ดอก ความหมาย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
2. พระสงฆ์ จุดบูชา 3 ดอก ความหมาย แทนพระรัตนตรัย
3. พระเกจิอาจารย์/ผู้มีพระคุณ/เจ้าที่/ของคลัง จุดบูชา 9 ดอก
4. ผีและวิญญาณ จุดบูชา 1 ดอก
5. เทพชั้นสูง หรือพิธีกลางแจ้ง จุดบูชา 16 ดอก
6. เทวดาชั้นสูง จุดบูชา 11 ดอก

ความกลัวของมนุษย์

ความกลัวเป็นสิ่งที่สำคัญในตัวมนุษย์อย่างมาก เนื่องจากเป็นสัญชาตญาณพื้นฐานที่ทำให้เรามีชีวิตรอดตั้งแต่ยุคอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ความกลัวจึงฝังอยู่ในพันธุกรรมของเรามาอย่างช้านาน อย่างเช่นการกลัวอันตรายจากสัตว์ดุร้าย หรือการกลัวความสูง สิ่งเหล่านี้ทำให้มนุษย์คิดค้นหาวิธีเอาตัวรอดและสร้างเครื่องมืออำนวยความสะดวกขึ้นมาเพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่อันตรายต่อชีวิตให้ได้มากที่สุด โดยสิ่งที่กระตุ้นให้มนุษย์เกิดมาความกลัวนั้นสามารถแบ่งออกมาได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ 1. ความเจ็บปวด 2. ความแปลกใหม่ที่ไม่คุ้นเคย 3. ความรู้สึกผิดหวัง โดยกระบวนการทำงานของสมองในเรื่องความกลัวก็คล้ายๆ อารมณ์ความรู้สึกเรื่องอื่นๆ นั่นคือร่างกายจะรับรู้โลกผ่าน “ผัสสะ” ต่างๆ แล้วตีความออกมาเป็นชุดข้อมูล เพื่อส่งไปที่สมองเพื่อวิเคราะห์สื่บไป ในมนุษย์เราจะมีวิวัฒนาการสูงกว่าสิ่งอื่นๆ จึงมีการใช้สมองส่วนหน้ามาวิเคราะห์ร่วมด้วยไปอีกชั้น ว่าเป็นความกลัวที่เราจัดการได้หรือไม่ หรือเป็นสิ่งที่น่ากลัวจริงไหม หากเป็นความกลัวที่สามารถจัดการได้ เราก็เลือกที่จะสู้ ในระหว่างนั้นร่างกายจะเข้าสู่สภาวะที่โกรธ กลับกันหากเป็นความกลัวที่เกินความ

สามารถของเรา มนุษย์จะเลือกใช้วิธีการหนีหรือยอมสยบแทนเพื่อรักษาชีวิตของตนเองสืบไป (โตมร ศุขปรีชา 2566)

ความสมเหตุสมผลของมนุษย์

“การสร้างความสมเหตุสมผลสนับสนุนเป็นวิธีที่จะนำพาเรื่องที่ต้องการสื่อสารให้ผู้คนเข้าใจ สิ่งที่ต้องการสื่อสารไปสู่ความถูกต้อง” (ธเนศ 2560) การสร้างความสมเหตุสมผลมาสนับสนุนจึงไม่ใช่แค่การอธิบาย เนื่องจากการอธิบายไม่ได้หมายความว่าเรื่องนั้นจะถูกต้อง เพราะความถูกต้องเป็นการแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ชุมชนยึดถือและปฏิบัติต่อกัน ความสมเหตุสมผลจึงเป็นเรื่องที่ปัจเจก เพราะความสมเหตุสมผลคือค่านิยม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การกระทำที่ถูกต้องโดยปฏิบัติผ่านการสร้างความสมเหตุสมผลสนับสนุนซึ่งสาธารณะส่วนใหญ่ยอมรับนั้นเป็นวิถีแห่งคุณธรรม เนื่องจากความสมเหตุสมผลต้องการการยอมรับจากสาธารณะที่มีความคิดเช่นเดียวกันโดยไม่ใช้ความคิดแบบคล้อยตาม

ศาสนาพุทธแบบไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คมกฤษ อยู่เต็กเค่ง อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อธิบายว่า “การนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของไทยเปลี่ยนทุกสมัย ถ้าย้อนกลับไปแบบดั้งเดิมตามความเชื่อพื้นเมืองคือศาสนาผี ก่อนจะมีศาสนาพุทธและพราหมณ์เข้ามา แล้วจึงผสมผสานกลายเป็นศาสนาพุทธแบบไทย” (อริณชัย 2564) โดยในปัจจุบันความเชื่อในสังคมไทยสามารถกล่าวได้ว่าความเชื่อในการนับถือผีของคนไทยมีความนิยมสูงขึ้นโดยมีพิธีกรรมจากศาสนาพุทธและพราหมณ์เป็นเพียงฉากหน้า เหตุผลเพราะองค์กรและคำสอนทางศาสนาไม่สามารถสนองความต้องการของสังคมสมัยใหม่ได้ เนื่องจากศาสนาพุทธจุดประสงค์หลักคือการสอนให้ผู้คนปล่อยวางจากทุกอย่างและเข้าสู่นิพพาน คือการไม่ยึดถือว่าสิ่งใดเป็นของเราแม้กระทั่งร่างกาย ซึ่งค่อนข้างนำมาใช้ยากกับสังคมปัจจุบันที่มนุษย์ต้องทำงานหาเงินเพื่อหาความสะดวกสบายและเลี้ยงชีพตนเอง ดังนั้นวัตถุมงคลจึงตอบโจทย์มนุษย์ชนชั้นกลางในปัจจุบันเป็นจำนวนมาก เพราะจุดประสงค์คือ การขอเรื่องโชคลาภ ความร่ำรวย และการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและมีความสำคัญกับวิถีชีวิตของผู้คนในปัจจุบันอย่างเห็นได้ชัดกว่าคำสอนของศาสนา

ไสยศาสตร์

สังคมไทยในยุคปัจจุบันของเราอยู่ในกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยม การทำบุญจึงไม่ได้หวังเพื่อชำระล้างจิตใจให้ใสสะอาดเหมือนแต่ก่อน กลับเป็นการทำบุญโดยมีเจตนาแอบแฝงอย่างการหวังผลตอบแทน หรือการแสดงอำนาจฐานะทางสังคม พุทธศาสนาล้วนถูกรอบงำด้วยอำนาจเงินทอง ส่งผลให้ชาวพุทธจำนวนไม่น้อยเริ่มบูชาสิ่งอื่นนอกเหนือจากพระพุทธรูปเจ้าเนื่องจากตอบสนองความต้องการของตนเองได้ดีกว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ทั้งเทพพร้าหมณ์ เครื่องรางของขลัง เวทมนต์คาถา ล้วนมีอยู่ก่อนที่จะมีศาสนาพุทธเกิดขึ้นมาบนโลก แม้พระพุทธรูปเจ้าจะค้นพบความจริงของโลกหรือหนทางการพ้นทุกข์ก็ไม่อาจปฏิเสธอิทธิพลของไสยศาสตร์ที่อยู่คู่กับโลกมานานและเป็นส่วนหนึ่งของผู้คนไปแล้วได้ ซึ่งสามารถพบหลักฐานการมีอยู่ร่วมกันของไสยศาสตร์กับผู้คนได้จาก คัมภีร์พระไตรปิฎก ที่มีการกล่าวถึงเทพทางพร้าหมณ์ เวทมนต์คาถา หมอผี เทวดา และอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์อย่างมากมาย ระบบการทำบุญกุศล ที่จุดประสงค์คือการให้เพื่อลดอัตตาและกิเลสในใจตนเองมากกว่าการรับ การทำบุญเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อพุทธศาสนา โดยพระสงฆ์มีหน้าที่ให้ธรรมแก่ผู้คน สิ่งเหล่านี้ได้หายไปตามกาลเวลา กระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยมส่งผลให้การทำบุญกลายเป็นระบบผลประโยชน์ คือมีเจตนาต้องการที่จะได้รับมากกว่าเสียไป และเป็นการทำเพื่อตนเองเป็นหลัก อย่างเช่น การถวายของเพื่อให้ได้เครื่องรางนำโชค การบวชบวช การขอโชคขอลาภ เป็นต้น โดยคิดว่าความเชื่อทางไสยศาสตร์จะเป็นทางลัดที่ช่วยให้ตนเองได้ในสิ่งที่ต้องการ ผู้คนมากมายหันหน้าเข้าพึ่งวิธีการทางไสยศาสตร์ กระแสพุทธพาณิชย์การผลิตและจำหน่ายเครื่องรางของขลัง การทำวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว กลายเป็นสินค้าที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ บทบาทของพระสงฆ์เริ่มเปลี่ยนไปจากการอบรมสั่งสอนปฏิบัติตามพระธรรมวินัยกลายเป็นผู้ผลิตของขลัง ดูดวง และไล่ผี เพื่อดับทุกข์ให้มนุษย์ยุคปัจจุบัน ด้วยเหตุผลทั้งหมดส่งผลให้ระบบพุทธศาสนาแบบไสยศาสตร์เป็นที่นิยมอย่างมากและแผ่ขยายเป็นวงกว้างในสังคมไทย ซึ่งกำลังแสดงให้เห็นถึงระบบความเชื่อที่กำลังปรับตัวเข้าหาโลกในยุคปัจจุบันและได้ผลตอบรับดีกว่ากระแสพุทธศาสนาตามพระคัมภีร์(จักรพันธ์ แสงทอง 2564)

อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน

Zhang Huan

Zhang Huan เป็นศิลปินเชื้อสายจีนที่มีชื่อเสียงโด่งดังในวงการศิลปะร่วมสมัยในระดับนานาชาติ เขาเป็นที่รู้จักในฐานะศิลปินที่ทำงานด้วยสื่อศิลปะการแสดง (performance) ในช่วงที่เขาใช้ชีวิตอยู่ในนิวยอร์ก ผลงานของเขาช่วงนั้น นอกจากการมีเนื้อหาอ้างอิงกับบริบททางสังคมแบบชาวเงินพลัดถิ่นแล้ว ส่วนใหญ่ล้วนมีลักษณะของการท้าทายและผลักดันข้อจำกัดของร่างกายของเขาเองไปจนถึงขีดสุดในทิศทางเดียวกับที่เราเห็นในผลงานหลายๆ ชิ้นในอดีตของ Marina Abramovic เจ้าแม่แห่งศิลปะการแสดงผู้โด่งดัง (น้ำอ้อย 2559)

Berlin Buddha เป็นผลงานประติมากรรมกึ่งอินสตอลเลชันเชิงกระบวนการ (process base) ที่ Zhang Huan สร้างขึ้นสำหรับการแสดงในแกลเลอรีแห่งหนึ่งในเบอร์ลิน โดยฝั่งหนึ่งเป็นแม่พิมพ์ของพระพุทธรูป ในขณะที่อีกฝั่งเป็นพระพุทธรูปผงซีเถ้าซึ่งถูกแกะออกจากพิมพ์ซึ่งไม่มีการยึดติดด้วยกาวหรือสิ่งใดๆ ตั้งหันหน้าเข้าหากัน ศิลปินมีจุดประสงค์ที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงการเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา ทุกๆ สิ่งบนโลกนี้มีเวลาของมัน ดังคำสอนของศาสนาพุทธ คือ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เช่น พระพุทธรูปผงซีเถ้าของศิลปินที่ระหว่างระยะเวลาการแสดงก็จะค่อยๆ หลุดไปเรื่อยๆ จนสลายไปในที่สุด

ข้าพเจ้าสนใจในฟอร์มและสัญลักษณ์การเสื่อมสลายของผงซีเถ้าซึ่งศิลปินได้นำมาใช้ ผงซีเถ้าเป็นสื่อกลางระหว่างโลกมนุษย์และโลกวิญญาณ ซึ่งผงซีเถ้าเหมือนตัวกลางรอยต่อของสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็น ศรัทธาของผู้คนที่จุดรูปไหว้สิ่งที่ตนเองนับถือถูกแสดงออกมาเป็นรูปธรรมด้วยรูปลักษณ์นี้ทั้งหมดจึงเป็นเหตุผลให้ข้าพเจ้านำวัสดุอย่างผงซีเถ้ามาใช้ร่วมในผลงาน

ภาพที่ 3 Berlin Buddha, 2007, ash, iron and aluminium

ที่มา : <https://prachatai.com>

เข้าถึงเมื่อ : 31 มีนาคม 2566

นที อุตฤทธิ

นที อุตฤทธิ ศิลปินชาวไทย ที่โด่งดังในระดับสากล นที อุตฤทธิ ใช้เทคนิคหลากหลายในการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้ง จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และสื่อผสม โดยภาพรวมผลงานของ นที มีรูปแบบความเป็นศิลปะตะวันตก ทั้งวิธีการเสนอแสงเงา วัตถุ สัญลักษณ์ และบรรยากาศ ที่ศิลปินเลือกใช้เพื่อบอกเรื่องราวที่ตนเองต้องการสื่อสารให้ผู้ชมได้วิเคราะห์ ดังผลงานชุด Optimism is Ridiculous – The Altarpieces นทีกล่าวว่า “แม้ผลงานชุดนี้จะมีไม้กางเขนอยู่แต่ไม่ได้แปลว่าเป็นคนนับถือศาสนาคริสต์เท่านั้นที่จะเข้าใจ เหมือนกับเราดูหนังเรื่องหนึ่ง ที่ฟังเขาพูดไม่ออกแต่เข้าใจจากท่าทาง” สิ่งนี้ศิลปินพยายามจะทำให้เห็นถึงอิทธิพลของภาษาภาพที่เขาใช้ในการสื่อสาร โดยหลักการคิดงานของนที อุตฤทธิ มากจาก 3 อย่าง ที่ต้องตอบตัวเองให้ได้ จากบทสัมภาษณ์ของรายการไทเท่ - จิตรแห่งจิตรกร คือ เราทำอะไร เราทำไม และสุดท้ายคือเราทำอย่างไร³ (adaystudioofficial 2557) ทั้งการค้นหาภาพแทนที่เป็นสากล การเลือกใช้ภาษาภาพ และการตั้งคำถามต่อตนเองของศิลปิน ส่งผลให้ข้าพเจ้าได้ไตร่ตรอง

และให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดอย่างจริงจัง เพราะการสร้างผลงานศิลปะชิ้นหนึ่งเราจำเป็นต้องเข้าใจตนเองและวิธีคิดของเรา ก่อน ทั้งการแยก Conceptth ว่าเป็นสิ่งใด และ Content เรากำลังแสดงออกในเรื่องใด เนื่องจากศิลปะไม่ได้ใช้เพียงอารมณ์เพียงอย่างเดียวแต่ต้องบอกกว้างงานเรากำลังให้อะไรกับผู้ชมได้วิเคราะห์สืบไปด้วย

³ บทสัมภาษณ์ นที อุตฤทธิ ในรายการ ไทเท่ - จิตรแห่งจิตรกร (2557) เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2566

ภาพที่ 4 : ภาพส่วนหนึ่งของนิทรรศการ การมองโลกในแง่ดีคือเรื่องน่าขัน:
จิตรกรรมบนฉากประดับแท่นบูชา The Altarpieces (2017)

ที่มา : <https://thai.luxurysocietyasia.com>

เข้าถึงเมื่อ : 31 มีนาคม 2566

Maurizio Cattelan

“เมาริสซิโอ คัตเตลัน (Maurizio Cattelan) ศิลปินชาวอิตาลี เขาเป็นที่รู้จักจากผลงานประติมากรรมหุ่นขี้ผึ้งเหมือนจริงแบบไฮเปอร์เรียลลิสม์ ขนาดเท่าคนจริง ของบุคคลต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นคนรอบตัวในวงการศิลปะ บุคคลผู้มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ ทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่และไม่มีชีวิต”(Panu 2561)

La Nona Ora หรือ The Ninth Hour (2542) ชื่อของผลงานชิ้นนี้ ได้มาจากตอนหนึ่งของไบเบิลที่กล่าวถึงการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูบนไม้กางเขนที่ว่า “ในชั่วโมงที่เก้า (เวลาบ่ายสามโมง) พระเยซูทรงร้องเสียงดังว่า “Eli, Eli, lama sabachthani?” ที่แปลว่า “พระเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์ เหตุใดจึงทรงละทิ้งข้าพระองค์เสีย?” (มัทธิว 27:46) โดยตัวผลงานชิ้นนี้ได้ตั้งคำถามและเป็นการท้าทายศาสนาคริสต์ ซึ่งผลงานของศิลปินชิ้นนี้ได้สร้างการรับรู้ให้กับผู้ชมสามารถตีความได้หลายมุมมอง บางท่านชมแล้วตีความได้ว่า ศิลปินต้องการบอกถึงสิ่งที่ผิดศีลธรรมหรือพฤติกรรมที่ไม่ดีซึ่งปะปนอยู่ในศาสนา บางคนตีความว่าอุกาบาตคือการลงโทษจากพระเจ้าต่อศาสนาที่กำลังเสื่อมถอยลงในยุคปัจจุบัน หรือ ตีความว่าพระสันตะปาปาที่โดนอุกาบาตทับอยู่นั้นเป็นตัวแทนพระเจ้าซึ่งรับบาปแทนมวลมนุษย์ ทั้งหมดขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของผู้ชมผลงานเป็นหลัก

ข้าพเจ้าสนใจในวิธีคิดและรูปแบบการสร้างสรรคผลงานปลายเปิดของศิลปิน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเชื่อและศาสนา เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและตั้งคำถามหรือวิพากษ์วิจารณ์ได้ลำบาก เนื่องจากมีความเป็นปัจเจกสูง ศิลปินจึงสร้างสรรค์ผลงานให้ผู้ชมใช้ประสบการณ์ของตนเองวิเคราะห์ ว่าพวกเขาเห็นอะไรและตีความว่าเป็นสิ่งใดผ่านการรับรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาของตนเอง ซึ่งสามารถสร้างการรับรู้ได้หลายความคิดหลายกลุ่มคน จากที่ข้าพเจ้าสรุปไปข้างต้นผลงานข้าพเจ้าที่มีเรื่องเกี่ยวกับความเชื่ออันเป็นปัจเจกหากใช้รูปแบบวิธีคิดการเลือกภาพแทน หรือวัตถุที่มีสัญลักษณ์เช่นนี้ในการทำงานกับการรับรู้ของผู้คนให้พวกเขาได้วิเคราะห์ยอมเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้เช่นกัน

ภาพที่ 5 : ภาพผลงาน La Nona Ora หรือ The Ninth Hour (2542)

ที่มา : <https://lesoeuvres.pinaultcollection.com/en/artwork/la-nona-ora>

เข้าถึงเมื่อ : 31 มีนาคม 2566

Maurizio Cattelan

Piss Christ (1987) ภาพถ่ายพระเยซูพลาศติคบนไม้กางเขน ที่แช่อยู่ในฉี่ และ Madonna and Child II (1987) ภาพถ่ายรูปปั้นพระแม่มารีย์และพระกุมาร ที่แช่อยู่ในฉี่อีกเหมือนกัน ซึ่งฉี่ที่วานี้ก็เป็นของศิลปินเอง(Panu 2561)

ผลงานชุดนี้ของศิลปินซึ่งทำเกี่ยวกับเรื่องของความเชื่อและศาสนา ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากทางคริสต์จักรอย่างรุนแรงเช่นขึ้นก่อน ซึ่งทำให้แบ่งผู้ชมที่ตีความของผลงานชิ้นนี้เป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกคือกลุ่มอนุรักษ์นิยม พวกเขาบอกว่าศิลปินดูหมิ่นพระเจ้า เป็นผลงานที่น่ารังเกียจ และกำลังละเมิดคริสต์ศาสนาที่พวกเขานับถืออยู่ ในขณะที่อีกกลุ่มและตัวศิลปินเองเชื่อว่า นี่คือการนำภาพจริงของพระเยซูขณะที่สิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนมาแสดง ว่าเป็นอย่างไรในตอนที่เราองค์ถูกทรมานให้เจ็บปวดหลายชั่วโมง เป็นการสรรเสริญพระองค์ผ่านภาพความจริง หากผู้ชมอีกฝั่งเห็นแล้วรู้สึกโกรธแค้นคงเป็นเพราะพวกเขาได้เห็นภาพความจริงในส่วนนี้ชัดเจนขึ้นนั่นเอง และภาพนี้ยังเป็นการวิพากษ์ถึงกลุ่มอุตสาหกรรมที่หากินจากศาสนวัตถุมาสร้างรายได้ให้แก่ตนเองโดยไม่สนใจคำสอนของพระเยซู ซึ่งผลงานได้ตีแผ่ความจริงในส่วนนี้ออกมาให้ผู้ชมได้รับรู้และเข้าใจความเป็นจริงถึงสิ่งที่เคยเกิดขึ้นตามการบันทึกในพระคัมภีร์โดยไม่ได้ผ่านการแต่งเติมให้มีความสวยงามแต่อย่างไ

ภาพที่ 6 : ภาพผลงาน “Piss Christ” (2530)

ที่มา : <https://www.google.com/url.artlan>

เข้าถึงเมื่อ : 9 เมษายน 2566

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์

แนวคิดสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์ส่วนตัวร่วมกับครอบครัว ทำให้ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมเข้าร่วมพิธีกรรมทางความเชื่อต่างๆมากมาย จนได้พบกับเรื่องราวความเชื่อเรื่องโชคลาภของมนุษย์ที่เชื่อมโยงกับวัตถุ กองผงรูปตามวัดและสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ทั้งวัฒนธรรมพราหมณ์และพุทธ ที่ปะปนกันอยู่ในสถานที่ทางศาสนา สิ่งเหล่านี้กำลังบอกอะไรให้กับผู้ศรัทธามากมาย จนก่อให้เกิดเป็นชุดข้อมูล สู่การสร้างภาพแทนที่มีสัญลักษณ์ทางความเชื่อเพื่อนำเสนอเรื่องราวรอยต่อระหว่างมนุษย์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อให้ผู้ชมได้วิเคราะห์ผ่านประสบการณ์ของตนเองว่าพวกเขาได้อะไรกลับไปจากพิธีกรรมเหล่านี้

ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล

วิทยานิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้าต้องการแสดงให้เห็นให้ผู้ชมได้ตั้งคำถามและวิเคราะห์กับความเชื่อของตนเอง โดยเนื้อหาของผลงานจะมุ่งประเด็นไปที่วัตถุและความเชื่อเกี่ยวกับโชคลาภ เพราะเป็นสิ่งที่ผู้คนส่วนใหญ่ต้องการมากที่สุด โดยข้าพเจ้าได้สืบค้นถึงสาเหตุของความต้องการครอบครองวัตถุเหล่านี้ก่อน ว่าทำไมมนุษย์จึงต้องการสิ่งเหล่านี้มายึดเหนี่ยวจิตใจ และพวกเขาได้รับอะไรจากการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ให้เรื่องโชคลาภ จากนั้นจึงลงพื้นที่ตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนนิยมไปไหว้ขอพร เพื่อเก็บข้อมูลและนำวัสดุในสถานที่นั้นออกมาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ข้าพเจ้าได้เริ่มต้นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ สื่ออินเทอร์เน็ต และประสบการณ์ของตนเองในช่วงบวชเรียน ถึงความเชื่อในบริบทสังคมไทย ซึ่งนับถือศาสนาพุทธเป็นหลัก ศาสนาพุทธ ที่แก่นแท้คือความปล่อยวางและอยู่กับปัจจุบัน มีพระพุทธรูปเจ้าเป็นศาสดา “ซึ่งถ้าเป็นพุทธที่แท้จริงจะกราบไหว้พระพุทธรูปเจ้าเพียงองค์เดียวเท่านั้น โดยยึดพระรัตนตรัยเป็นหลัก ไม่มีการบูชาเทพ พราหมณ์ หรือพญานาค ใดๆทั้งสิ้น ส่งผลให้ข้าพเจ้าเกิดการตั้งคำถามกับความเชื่อมากมายที่ปะปนอยู่ในสังคมไทย ทั้งการ ไหว้เทพ บูชาผี หรือการบูชาเทพทางพราหมณ์ บางแห่งถูกจัดตั้งอยู่ในเขตวัดอันเป็นพื้นที่ทางศาสนาพุทธ ในยุคปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้ว่าเงินเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตอย่างมาก ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนจำเป็นต้องใช้เงินทั้งสิ้น ผู้คนที่ทำงานจึงต้องการหาเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ส่งผลให้เกิดธุรกิจเกี่ยวกับความเชื่อมากมายขึ้นมาในไทย เทพบางองค์ที่หายไปกลับมาโด่งดังอีกครั้งนึง สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ให้โชคลาภมีผู้คนมากมายเข้าไปกราบไหว้ มีทั้งการจุดธูป จุด

ประทัด ถวายตุ๊กตา ฯลฯ เพื่อแก้บนจากการขอพรที่ตนเองสมหวัง สถานที่ไหนโด่งดัง ศักดิ์สิทธิ์มาก สิ่งเหล่านี้จะมากตามไปด้วย จากการศึกษาและรวบรวมชุดข้อมูลทั้งหมดนี้ส่งผลให้ข้าพเจ้าต้องการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ซึ่งเกี่ยวกับความเชื่ออันเป็นปัจจัยที่ยากต่อการจะตัดสินจากทัศนคติใครเพียงคนเดียว เพื่อให้ผู้ชมได้สัมผัสและตอบคำถามในใจตนเองว่าพวกเขามีความคิดเห็นกับเรื่องความเชื่อเหล่านี้ที่ปะปนกันอยู่ในสังคมอย่างไรบ้างสืบไป

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและประเมินความคิดเพื่อหาภาพร่างต้นแบบ

วิทยานิพนธ์ชุด วัตถุทางความเชื่อในอุดมคติของมนุษย์ ข้าพเจ้าได้ลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลก่อนทำภาพต้นแบบ ตามสถานที่ที่มีชื่อเสียงที่ผู้คนนิยมไปขอโชคลาภต่างๆ และพบว่าสถานที่เหล่านั้นมีสิ่งๆที่เหมือนกันหมดเลยคือ กองของผงรูปจำนวนมากที่ผู้ศรัทธามาจุดเพื่อกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์และใช้ในการขอพรต่อองค์เทพ ข้าพเจ้าจึงได้เลือกนำวัสดุนี้ออกมาสร้างสรรค์ผลงานประกอบเข้ากับภาพแทนของสถานที่หรือองค์เทพเพื่อสร้างรูปทรงทางความเชื่อใหม่ขึ้นมา

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. อุปกรณ์ในการเตรียมข้อมูล
 - ไม้ตบู่
 - โทรศัพท์
 - สมุด
 - กล้องถ่ายภาพ
2. อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน
 - ผงรูป
 - กาวร้อน
 - โมเดลศาลาจีน
 - โมเดลศาลเจ้าจีน
 - โมเดลศาลพระภูมิเจ้าที่
 - พระพุทธรูป
 - สีน้ำมัน
 - กล้องถ่ายภาพ
 - ฟู่กันเบอร์ 1,4,6,8,12 และเบอร์24

- ถาดผสมสี
- น้ำยาล้างพู่กัน
- เฟรมผ้าใบ
- แผ่นอะคริลิกใส

ภาพที่ 7 : อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (ผงรูป)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

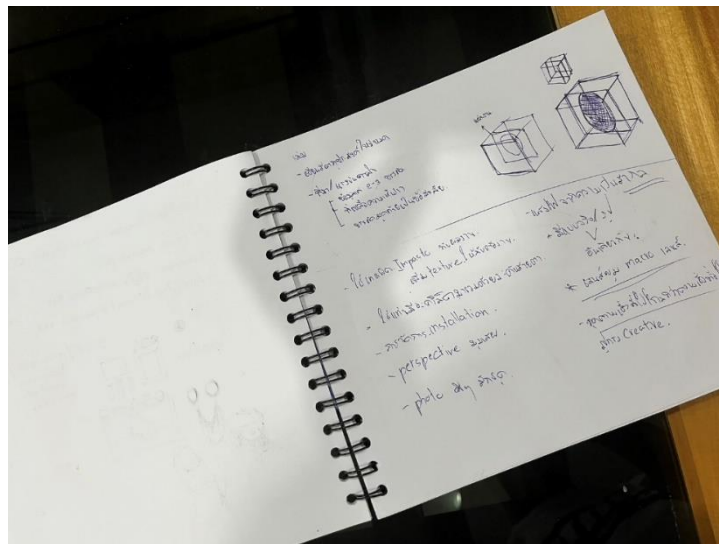
ภาพที่ 8 : อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (ถาดสี)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 9 : อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (สีน้ำมัน, ถินสีด, พู่กัน)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 10: อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (สมุดเสกิต)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 11: อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (กล้องถ่ายภาพ)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 12: อุปกรณ์ที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ (กาวร้อน)

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1

1. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพื่อสร้างต้นแบบ โดยสร้างภาพร่างผลงานจากองค์เทพและสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนนิยมไปกราบไหว้เพื่อขอพรเกี่ยวกับโชคลาภ อย่าง วัดเล่งเน่ยยี่(วัดมังกร) มาเป็นภาพแทน

ภาพที่ 13: ภาพข้อมูลที่นำมาเสนอเป็นแบบร่างของผลงาน
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

- ใช้รูปทรงของวัดมณฑลสำเร็จรูปแทนที่การสร้างใหม่เนื่องด้วยต้องการให้สัมพันธ์กับความเชื่อเรื่องโชคลาภในบริบทสังคมไทยตามรูปแบบเทพหรือสถานที่ที่ผู้คนไปกราบไหว้ขอพรกันจริงๆ

ภาพที่ 14 : ภาพเจดีย์ต้นแบบของผลงาน

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

3. ตัดผงรูปลงไปในวัตถุโดยเริ่มจากปีกการร้อนราดไปให้ทั่วบริเวณที่จะเริ่มตัดก่อน จากนั้นต้องรีบรอยผงรูปลงไปเพื่อให้เชื่อมกับผิววัตถุ แล้วทำยสอดจึงปีกการร้อนทับผงรูปอีกทีเพื่อคงรูปร่างนั้นไว้ ทำแบบนี้ไปเรื่อยๆจนครบทั่วทั้งวัตถุ

ภาพที่ 15: ใช้ผงรูปโรยปิดทับรูปทรงของเจดีย์เดิม
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

- นำวัตถุที่เสร็จจากขั้นตอนที่ 3 แล้ว มาจัดแสงไฟ เพื่อเก็บภาพ หยุดระยะเวลาที่ ผงชูแป้งคงอยู่เป็นรูปทรงวัตถุได้

ภาพที่ 16: ภาพขั้นตอนการจัดแสงไฟเพื่อถ่ายวัตถุ
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

5. นำภาพมาปรับให้สมบูรณ์ขึ้นด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

ภาพที่ 17 : ภาพร่างต้นแบบ

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

- นำภาพผลงานไปทำ Digital Print ออกมาบนผ้าใบ Canvas ตามแนวคิดของผลงาน ที่ข้าพเจ้าต้องการหยุดเวลานั้นของผงรูปที่กำลังขึ้นมาเป็นรูปทรงของวัตถุทางความเชื่อให้คงอยู่เพื่อสื่อสารกับผู้ชม

ภาพที่ 18: ภาพเจดีย์ที่ถูก Digital Print ลงบนเฟรมผ้าใบ

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

7. เนื่องจากการ Digital Print ลงบนผ้าใบ Canvas ส่งปัญหาให้บางจุดในงานมีรอยหมึกดำที่เกิดจากต้องนำผ้าใบเข้าเครื่องปริ้นท์และผ้าใบมีรอยย่น ประกอบกับภาพ Digital Print มีน้ำหนักภาพความเข้ม กลาง อ่อน ขาดไปจากภาพต้นแบบที่ทำมา ข้าพเจ้าจึงต้องนำมาเข้าสู่กระบวนการลงสีด้วยเทคนิค Impasto Painting คือการใช้สีจำนวนมากและหนาปาดลงไปบนเฟรมผ้าใบ มีความหมายสอดคล้องกับเรื่องราวของผลงานและพื้นผิวของผงรูป เป็นขั้นตอนสุดท้ายเพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์

ภาพที่ 19: ภาพผลงานที่เก็บรายละเอียดสมบูรณ์

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2

1. นำผงซีรุ่มโรยให้ทั่ววัตถุที่เป็นภาพแทนของสถานที่ซึ่งเก็บรูปปั้นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไว้ด้านในให้ผู้คนบูชา โดยใช้กาวร้อนราดไปให้ทั่ว พร้อมกับค่อยๆ ใช้ผงซีรุ่มโรยลงไปทีละชั้นจนเต็มทั้งวัตถุ

ภาพที่ 20 ภาพศาลาจีนซึ่งถูกโรยปิดด้วยผงซีรุ่มจนทั่ว
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

- นำศาลาจีนที่ถูกโรยผงรูปปิดมาเลือกเฉพาะจุดที่ต้องการแสดงให้ผู้ชมเห็น มาจัดแสงเพื่อถ่ายภาพเก็บเวลาช่วงที่ผงรูปยังคงอยู่

ภาพที่ 21 ภาพร่างต้นแบบชุดที่ 2

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

3. นำภาพร่างต้นแบบที่ได้มาปรี้นลงบนแผ่นอะคริลิกใส

ภาพที่ 22 ภาพร่างต้นแบบชุดที่ 2 บนแผ่นอะคริลิกใส

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

4. นำแผ่นอะคริลิกใสที่ถูกปรับมาเชื่อมติดและขึ้นรูปทรงเป็นกล่องสี่เหลี่ยม

ภาพที่ 23 ภาพกล่องอะคริลิกใส

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

5. ภาพผลงานติดตั้งสมบูรณ์

ภาพที่ 24 ภาพสมบูรณ์ผลงานชุดที่ 2

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3

1. นำสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องการใช้เป็นภาพแทนมาโรยปิดด้วยผงรูปทั้งหมดจนทั่วทุกด้าน โดยการใช้ความร้อนค่อยๆทาปิดไปที่ละชั้น กระทั่งผลงานมีความแน่นและได้รูปทรงที่ต้องการ

ภาพที่ 25 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ขั้นตอนที่ 1
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

- นำผลงาน 3 มิติ ที่ได้จากผงรูปมาจัดเรียงกันบนแท่นติดตั้งงาน พร้อมกับจัดแสงไฟ

ภาพที่ 26 ภาพสมบูรณผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

สรุปกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าจะเริ่มต้นด้วยการลงพื้นที่จริงตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนนิยมไปกราบไหว้เพื่อขอโชคลาภมาสู่ตนเอง อย่าง วัดเล่งเน่ยยี่ ที่ กรุงเทพฯ วัดเจติย(ตาไช)ที่นครศรีธรรมราช 2 วัดนี้ล้วนเป็นวัดดังที่มีกองมั่งรูดจำนวนมากเป็นภูเขา ทำให้สามารถเห็นบรรยากาศการทำพิธีกรรมต่างๆอย่างชัดเจนเพื่อนำมาพัฒนาเป็นผลงานสืบไป ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าจะเน้นใช้มั่งรูปที่ได้มาจากสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆมาประกอบกับรูปทรงทางความเชื่อเพื่อแสดงต่อผู้ชม โดยสามารถแบ่งวิธีการสร้างสรรค์ผลงานออกเป็น 3 ชุดหลักๆด้วยกัน คือ

1. ผลงานจิตรกรรม 2 มิติบนผ้าใบ เป็นรูปทรงของสถานที่ซึ่งเก็บสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไว้ให้ผู้คนบูชาขอโชคลาภ อย่างเช่น เจติย วัดจีน และศาลาจีน เป็นต้น ทั้งหมดถูกขึ้นรูปทรงมาจากมั่งรูปสัญลักษณ์แห่งความศรัทธา และความต้องการของผู้คนที่เคารพ แต่ด้วยความที่มั่งรูปเปราะบางและหลุดลอยได้ง่าย ข้าพเจ้าจึงใช้วิธีการหยุดเวลานั้นด้วยเทคนิคทางจิตรกรรมคือการ Digital Print ลงบนผ้าใบ จากนั้นจึงใช้เทคนิค Impasto Painting ที่มีการใช้เนื้อสีหนาๆโปะลงไปบนภาพซึ่งมีกายภาพของเทคนิคนี้ความขรุขระจึงสัมพันธ์กับมั่งรูปที่นำมาใช้ในผลงาน
2. ผลงานจิตรกรรมบนแผ่นอะคริลิกใส ผลงานในชุดนี้ข้าพเจ้าต้องการให้ผู้ชมได้มีประสบการณ์ร่วมจากการติดตั้ง เป็นการนำรูปทรงสถาปัตยกรรมของสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และวัตถุมงคลทางความเชื่อต่างๆมาปริ้นลงบนแผ่นอะคริลิกใสส่งผลให้เกิดการรับรู้จากทางสายตา สิ่งที่ปริ้นลงไปจะมีความบาง โปร่ง และสามารถมองเห็นทะลุได้ สัมพันธ์กับเรื่องราวของความเชื่อที่ไม่สามารถสัมผัสได้อย่างเป็นรูปธรรม จากนั้นจึงนำแผ่นอะคริลิกที่มีภาพแทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขึ้นมาเป็นรูปทรงของกล่องสี่เหลี่ยมคล้ายกับพิพิธภัณฑซึ่งเก็บสิ่งมีค่าไว้ภายใน
3. ผลงานประติมากรรม 3 มิติ เป็นรูปทรงของสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และของศักดิ์สิทธิ์ต่างๆซึ่งถูกปกคลุมไปด้วยมั่งรูปจนทั่ว สื่อถึงสิ่งทั้งหมดเกิดจากศรัทธาของผู้คนที่สร้างขึ้นมา ในผลงานชุดนี้ผู้ชมสามารถเดินดูและสัมผัสมีประสบการณ์ร่วมกับตัวงานได้รอบด้าน

บทที่ 4

วิเคราะห์การพัฒนาและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

กระบวนการเก็บข้อมูลผลงานก่อนเข้าสู่วิทยานิพนธ์

ชุดข้อมูลก่อนเข้าสู่วิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจมาจากเครื่องรางสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อและนิยมกราบไหว้บูชา วัตถุ ภาพแทนสัญลักษณ์ที่ข้าพเจ้านำมาใช้ในผลงานช่วงนี้ ล้วนสามารถพบเห็นได้ตามบ้านของคนไทยเชื้อสายจีนหรือตามวัดจีนทั่วไปได้อย่างง่ายดาย ทุกชิ้นที่นำมาล้วนเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สัตว์มงคล ที่เชื่อว่าจะนำเงินทองและความมั่งคั่งมาสู่ผู้ครอบครองทั้งนั้น โดยข้าพเจ้าได้แสดงความหมายของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ถูกนำมาสร้างผลงานดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพแทน	ความหมาย
	ปีเซี่ยะ สัตว์มงคลโบราณตามความเชื่อของคนจีน คนจีนเชื่อว่าเป็นลูกตัวที่ 9 ของมังกร ซึ่งรูปลักษณะของปีเซี่ยะเกิดจากการผสมกันระหว่าง สิงโต กวาง นก และปลา และชาวจีนยังเชื่อว่าปีเซี่ยะเป็นสัตว์ที่ไม่มีการขับถ่าย แสดงว่าเก็บทรัพย์ได้ดี ปีเซี่ยะเดี่ยวตัวนี้ที่ข้าพเจ้านำมาเชื่อว่าช่วยในเรื่องการเงิน เพราะมีการอ้าปากรับทรัพย์ เหมาะสำหรับผู้ทำธุรกิจ (Thairath 2565)
	ปีเซี่ยะในกริยาออกฝั่งผาย แสดงถึงความน่าเกรงขามและช่วยเพิ่มอำนาจบารมีของผู้ครอบครอง เชื่อว่าสามารถช่วยปิดเป่าสิ่งชั่วร้าย และปกป้องคุ้มครองผู้บูชาให้พ้นภัยได้

	พระสังกัจจายน์ พระอัครสาวกในสมัยของพระโคตมพุทธเจ้า พระอรหันต์ผู้มีสติปัญญาเป็นเลิศและเทศน์เก่ง ท่านมีรูปร่างหน้าตาที่งดงามมากคล้ายกับพระพุทธเจ้า จนผู้คนพากันติดตามท่านจากรูปลักษณะภายนอก พระสังกัจจายน์จึงอธิษฐานให้รูปร่างตนเองเปลี่ยนไปเป็น เตี้ย อ้วน และมีพุง เพื่อให้ผู้คนสนใจที่คำสอนท่านแทนรูปร่าง ด้วยรูปลักษณะของท่านที่เปลี่ยนไป และใบหน้าที่ยิ้มแย้มตลอดเวลา ผู้คนจึงยิ่งพากันเชื่อว่าแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ หากกราบไหว้ท่านจะเกิดสิริมงคลกับตัวเอง 3 ประการ ได้แก่ 1. โชคลาภ 2. สติปัญญา 3. เสน่ห์ (Thairath 2566)
	เต่ามังกร สัตว์เทพตามตำนานของจีน มีหัวเป็นมังกรและร่างกายที่เป็นเต่า เป็นที่เคารพศรัทธาอย่างมากในช่วงราชวงศ์ถังส่งผลมาจนถึงปัจจุบัน เต่าตามความเชื่อชาวจีนเป็นสิ่งที่แสดงถึงความยั่งยืน แข็งแรง อดทน และป้องกันอันตรายได้ในส่วนของมังกร แสดงถึงความยิ่งใหญ่ โชคลาภ และความแข็งแกร่ง กล้าหาญ เมื่อสัตว์มงคล 2 ชนิดมารวมกัน จึงเป็นมงคลอย่างสูงสุดในเรื่องการทำงาน เจริญการค้าขาย หรือทำธุรกิจ นิยมบูชาไว้บนโต๊ะทำงาน

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงนี้ของข้าพเจ้าจะเป็นการหารูปแบบการสร้างสรรค์พร้อมกับทดลองควบคู่กันไป เพื่อหาความลงตัวของผลงานทั้งเทคนิคและวิธีการให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ผลงานจึงมีความหลากหลาย ในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ข้าพเจ้าจะให้ความสนใจไปที่วัตถุทางความเชื่อเรื่องโชคลาภซึ่งมีรูปทรงที่เด่นชัดอย่างเช่น “ปี่เซียะ” สัตว์เทพมงคลที่ชาวจีนเชื่อว่าจะช่วยกำจัดสิ่งชั่วร้าย และหนุนกิจการให้มีการค้าขายรุ่งเรืองมากขึ้น “เต่ามังกร” สัตว์มงคลตามความเชื่อของชาวจีน เช่นกันว่าจะนำโชคลาภ เงินทองมากมายมาสู่ผู้ครอบครอง และ “พระสังกัจจายน์” พระอรหันต์ผู้มีปัญญาธรรม โดยผู้คนที่กราบไหว้ท่านเชื่อว่า ท่านจะมอบโชคลาภและความอุดมสมบูรณ์ให้ เพราะท่านเป็นพระที่ได้รับความนิยมว่าอุดมด้วยลาภสักการะเสมอจากบุญกุศลหลายภพชาติที่ท่านสั่งสมมา ข้าพเจ้าได้เริ่มนำผงรูปมาใช้ประกอบกับรูปทรงนี้เพียงบางส่วนเท่านั้น โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ชมจะเห็นวัตถุอยู่ว่าเป็นสิ่งใด ผงรูปที่ไปเกาะตามผลงานบางส่วนในตอนนั้นแทนสิ่งสกปรกที่เกาะหากินกับความเชื่อของผู้คนและกอบโกยผลประโยชน์เข้าหาตนเอง โดยมีการใช้ทัศนธาตุ ภาษาภาพในการพยายามเล่าเรื่องราวอย่างเช่นการหลอมละลายของปี่เซียะที่โดนผงรูปเกาะสื่อถึงธุรกิจที่เข้ามาหากินกับความเชื่อเหล่านี้กำลังทำลายตนเอง หรือการผลิตซ้ำของวัตถุมงคลจำนวนมากที่ข้าพเจ้าต้องการวิจารณ์ถึงระบบทุนนิยมซึ่งเข้ามาหากินกับความเชื่อ สรุปลงงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์จะเป็นการวิจารณ์ระบบธุรกิจที่เข้ามากอบโกย และสร้างความมั่งงายให้กับผู้คนผ่านวัตถุมงคล โดยเป็นการวิจารณ์และโจมตีเพียงฝ่ายเดียว ว่าสิ่งเหล่านี้สร้างความมั่งงาย และผู้คนที่เชื่อกำลังเข้าใจผิด

ภาพที่ 27 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน The incense powder No.1

ขนาด 80 x 120 ซม.

เทคนิค สื่อผสม

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ผลงาน The incense powder No.1 เป็นภาพ “ปีเซี่ยะ” ยืนอ้าปากที่กำลังบิดเบี้ยวละลาย เหลวลงไปกับพื้น และตัวปีเซี่ยะถูกปกคลุมด้วยสิ่งแปลกปลอมอย่างปูนซีเมนต์ ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ข้าพเจ้าต้องการวิพากษ์วิจารณ์ถึงธุรกิจที่เข้าไปใช้ความเชื่อหากินกับผู้คน โดยสิ่งที่พวกเขาหลอกลวงผู้คนนั้นก็กำลังทำลายตนเองอยู่เช่นเดียวกัน ปูนซีเมนต์มีนัยยะคือสิ่งแปลกปลอมที่ไปเกาะกับความเชื่อซึ่งผู้คนศรัทธาเพื่อหาประโยชน์เข้าตนเอง ในขณะที่การละลายลงพื้นของปีเซี่ยะนั้นนั้นหมายถึงสิ่งที่กลุ่มผู้หาผลประโยชน์กระทำเพื่อกอบโกยเงินทองจากความศรัทธาของผู้คนที่กำลังต้องการความช่วยเหลือ โดยการกระทำของพวกเขาทั้งหมดกำลังทำลายตนเองลงเช่นเดียวกัน

ภาพที่ 28 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน The incense powder No.2

ขนาด 80 x 120 ซม.

เทคนิค สื่อผสม

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 The incense powder No.2 ภาพ “ปี่เซียะ” อ้าปากยื่นตรงอย่างสง่างาม สื่อความหมายถึง อำนาจ บารมี ของผู้ครอบครอง โดยรอบตัวปี่เซียะตัวนี้มีผงรูปที่ปกคลุมอยู่ รูปลักษณะของปี่เซียะตัวนี้กำลังหลอมละลายลงไปกับพื้นเหมือนค่อยๆสลายไป ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าต้องการวิจารณ์ถึงกลุ่มธุรกิจที่เข้ามาหากินกับความมั่งงายของผู้คนเช่นเดียวกันกับชั้นที่ 1 เพียงแต่ใช้สิ่งที่ปกคลุมปี่เซียะเป็นผงขี้รูป หลักฐานที่หลงเหลือจากการทำพิธีบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของมนุษย์ มาใช้ร่วมกับผลงาน ตัวผงรูปในงานชิ้นนี้ทำหน้าที่เล่าเรื่องถึงสิ่งสกปรกและความมั่งงายของผู้คนที่จำเป็นต้องหาที่พึ่งทางจิตใจจนเกินความพอดี

ภาพที่ 29 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน The Belief

ขนาด 24 x 30 ซม. จำนวน 16 ชิ้น

เทคนิค Digital Print

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 The Belief ภาพรูปปั้นพระสังกัจจายน์ ถูกปกคลุมด้วยปูนซีเมนต์จนไม่สามารถมองเห็นหน้าได้ ผู้ชมงานจะเห็นแค่เพียงรูปลักษณ์บางส่วนเท่านั้น โดยรูปทรงพระสังกัจจายน์กำลังละลายติดลงไปบนพื้นเช่นเดียวกันกับผลงาน 2 ชั้นด้านบน ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ใช้การผลิตซ้ำเข้ามาร่วมด้วย เพื่อวิจารณ์ถึงกลุ่มทุนนิยมที่ใช้วิธีการผลิตสิ่งเดิมๆออกมาตั้งโรงงานอุตสาหกรรม มาใช้หาผลประโยชน์และสร้างความมั่งคั่งกับผู้คนที่หลงเชื่อดตนเอง โดยปูนซีเมนต์ที่ปิดทับหน้าของพระสังกัจจายน์นั้นสื่อถึงความโลภและความมั่งคั่งได้กลืนกินคำสอนของพุทธศาสนาไปแล้วนั่นเอง

ภาพที่ 30: ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน The Belief No. 2

ขนาด 30 x 40 ซม. จำนวน 8 ชิ้น

เทคนิค Digital Print

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 The Belief No. 2 เป็นภาพเต่ามังกร สัตว์เทพมงคล ตามความเชื่อของชาวจีน พวกเขาเชื่อว่าจะนำโชคลาภ อำนาจบารมี และความอายุยืนมาให้ผู้ถือครอง ข้าพเจ้าจึงได้นำรูปทรงของสัตว์เทพต้นนี้มาสร้างสรรค์ผลงาน เป็นภาพเต่ามังกรเหยียบบนกองเงิน กองทอง โดยมีผนังรูปปกคลุมบางส่วน และรูปทรงกำลังละลายเช่นเดียวกันกับผลงานชุดก่อนหน้านี้ เน้นไปที่การวิพากษ์วิจารณ์ความมั่งคั่งของผู้คน และกลุ่มธุรกิจที่รวยขึ้นจากการหากินกับความเชื่อ

ภาพที่ 31 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน ปี่เซี่ยะ

ขนาด 150 x 200 ซม.

เทคนิค Digital Print

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 32 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน Happy Buddha

ขนาด 150 x 200 ซม.

เทคนิค Digital Print

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ผลงานชุดก่อนศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 5 และ 6 ข้าพเจ้าได้นำรูปทรงของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนสามารถพบเห็นได้บ่อย มาสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำผงซึ่รูปวัวที่มีความหมายในตัวเองและสามารถสื่อความหมายถึงเรื่องความเชื่อได้ชัดเจนมาประกอบผลงาน ผลงาน 2 ชิ้นนี้ เป็นรูปทรงของ ปี่เซี่ยะ และ พระสังกัจจายน์ รูปเคารพที่เชื่อว่าผู้กราบไหว้จะได้โชคลาภและเงินทอง ข้าพเจ้านำผงรูปมาขึ้นฟอร์มเป็น 2 ภาพนี้ โดยเน้นไปที่การแสดงกายภาพของผงรูปให้ผู้ชมได้เห็น ผงรูปที่ความบอบบางจึงไม่สามารถคงที่อยู่ตามรูปลักษณะนี้ได้นาน ข้าพเจ้าจึงใช้วิธีการ Digital Print หยุดเวลา ณ ขณะที่ผงรูปยังคงตัวอยู่ได้มาสร้างเป็นผลงาน เรื่องราวของผลงาน 2 ชิ้นนี้ ไม่ใช่การวิพากษ์วิจารณ์ตั้งขึ้นก่อนหน้า แต่เป็นการบอกเล่าถึง ก้อนความทุกข์ของมนุษย์ที่ก่อตัวขึ้นมา จนต้องการความเชื่อเหล่านี้มายึดเหนี่ยวจิตใจ เพราะความกลัวและความไม่รู้ของมนุษย์ได้สร้างเทพเจ้าขึ้นมา เพื่อลอบประโลมจิตใจตนเอง เมื่อข้าพเจ้าลงพื้นที่สำรวจที่วัดเล่งเน่ยยี่ 2 ข้าพเจ้าเห็นกองผงรูปในถาดจำนวนมาก บางคนกล่าวว่าสิ่งนี้กำลังบอกถึงความศักดิ์สิทธิ์ของที่แห่งนี้ ผู้คนนิยมมาขอพรและกราบไหว้เทพต่างๆให้ตนเองมีชีวิตที่ดีขึ้น แต่กลับกันข้าพเจ้ากลับมองว่าสิ่งเหล่านี้กำลังบอกถึงความทุกข์ของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน ความทุกข์ที่ไม่มีทางแก้ไขจนต้องการที่พึ่งทางใจ ความทุกข์จากความต้องการอันไม่สิ้นสุดของมนุษย์ ยิ่งกองผงรูปที่เยอะมากขึ้นเป็นภูเขามากเท่าไร ก็ยิ่งบอกถึงปัญหานี้เท่านั้น โดยข้าพเจ้าได้ใช้การขยายขนาดงานให้ดูใหญ่ขึ้น เปรียบเสมือนกับปัญหาที่กำลังทับถมและยังไม่ได้รับการแก้ไข สรุปได้ว่าผลงานทั้ง 2 ชิ้นนี้ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์จากมุมมองข้าพเจ้าในเรื่องความเชื่อจากเพียงมุมมองเดียว โดยไปตีความจากความคิดและประสบการณ์ของตนเองเองฝ่ายเดียวและนำมาเสนอต่อผู้ชม ซึ่งอาจมีทั้งคนเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยก็ได้ เพราะความเชื่อมีความเป็นปัจเจกสูงจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ร่วมของผู้ชมแต่ละคนในการวิเคราะห์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “วัตถุประสงค์ความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์” ได้รับการพัฒนาต่อเนื่องมาจากผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ ทั้งด้านรูปแบบและเนื้อหา เพื่อให้สื่อสารได้ตรงประเด็นต่อผู้ชมและผลงานมีความหลากหลายน่าสนใจมากขึ้นจากชุดก่อน

ด้านเนื้อหา ในผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์จะเป็นไปในทางวิจารณ์ความเชื่อ เนื้อหาจะวิจารณ์ถึงกลุ่มธุรกิจที่หากินกับความเชื่อของมนุษย์ โดยไปกล่าวหาว่ามนุษย์ที่บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้นเต็มไปด้วยความมกมาย และกำลังหลงเชื่อไปในทางที่ผิด เป็นมุมมองที่โจมตีความเชื่อที่เห็นต่างจากเพียงฝ่ายเดียว กล่าวคือเป็นมุมมองที่แคบและตรงตัวเกินไป ทั้งการวิจารณ์ สัญลักษณ์เล่าเรื่อง และรูปทรงที่บอกอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ชมมากนัก เปรียบเสมือนกับเพียงการตะโกนวิจารณ์เขาแต่ไม่ได้ทำอะไรไปมากกว่านั้น เนื่องจากความเชื่อเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและมีความเป็นปัจเจกสูง การไปวิจารณ์จากมุมมองเดียวจึงดูเป็นมุมมองที่แคบเกินไป กลับกันในผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ได้มีการตั้งคำถามปลายเปิดถึงความเชื่อที่อยู่ในจิตใจผู้คน ข้าพเจ้าเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีชุดความเชื่อเป็นของตนเองที่ไม่ได้คล้อยตามจากการถูกชักจูงเพียงอย่างเดียว การที่เราจะเชื่อสิ่งใดนั้นล้วนประกอบด้วยหลายปัจจัย ทั้งประสบการณ์ที่พบเจอจากการเชื่อการบูชาสิ่งนั้น ทั้งจากประสบการณ์การใช้ชีวิตที่ผ่านมา หรือการถูกแนะนำชักจูงต่อมา เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดแล้วสุดท้ายล้วนขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเราว่าจะตัดสินใจเชื่อในสิ่งนั้นหรือไม่ อย่างไร ของศักดิ์สิทธิ์อันเดียวกันสามารถสร้างการรับรู้ได้หลากหลายให้แก่มนุษย์ บางคนมองว่าสิ่งนี้มีคุณค่าอย่างมากต่อชีวิตตนเองเนื่องจากบรรพบุรุษแนะนำมาให้กราบไหว้ ในขณะที่บางคนเชื่อว่าสิ่งนี้สามารถให้โชคลาภได้อย่างมากมายมหาศาลจากการแนะนำของคนใกล้ตัว และบางคนกลับไม่รู้สึกอะไรกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์นี้เลยเพราะเชื่อว่าตนเองเคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อีกอันหนึ่งแล้วเห็นผลมากกว่า สุดท้ายบางคนอาจจะไม่ได้เชื่ออะไรในสิ่งศักดิ์สิทธิ์เลยก็ มองเป็นเพียงวัตถุที่ถูกสร้างขึ้นมาจากสสารต่างๆ เท่านั้น มี ทั้งหมดทำให้เราเห็นความหลากหลายของจิตใจมนุษย์แต่ละคนที่ไม่เหมือนกันจากการที่พวกเขารับรู้สิ่งเดียวกันแต่กรอบคิดวิเคราะห์และตีความกลับต่างไปในแต่ละคน ด้วยข้อมูลทั้งหมดทำให้ข้าพเจ้าตัดสินใจตัดสินใจในสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “วัตถุประสงค์ความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์” เพื่อให้ผู้ชมงานได้ดูเนื้อหาพร้อมกลับคิดวิเคราะห์ผ่านประสบการณ์ของตนเอง โดยข้าพเจ้าไม่ได้ชี้แนะ ไปตีกรอบว่าสิ่งนี้ถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควร เนื่องจากมนุษย์ทุกคนล้วนมีเหตุผลของตนเอง และเราไม่สามารถใช้ชุดประสบการณ์เพียงมุมมองเดียวไปตัดสินว่าความเชื่อคนอื่นผิดได้ ดังนั้นผลงานชุดนี้ของข้าพเจ้าจึงได้เลือกภาพแทนและการเล่าเรื่องให้ลงลึกขึ้น ทั้งรูปทรง

สถาปัตยกรรมจากสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงวิธีจัดวางผลงานที่มีความหมายเชื่อมโยงกับชิ้นงาน เพื่อให้เกิดการรับรู้สูงสุดแก่ผู้ชม

การแสดงออก

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด “วัตถุทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์” ได้ใช้ภาพแทนและวัตถุที่ประกอบพิธีกรรมตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ มาสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อสร้างการรับรู้ให้ผู้ชมเห็นภาพของความเชื่อในอุดมคติตนเองได้ชัดเจนขึ้น โดยกองผงรูปที่ข้าพเจ้านำมาประกอบเข้ากับวัตถุมงคล อาจกำลังบอกผู้ชมถึงความศักดิ์สิทธิ์ ความศรัทธาของผู้คน หรืออาจกำลังบอกก่อนความทุกข์ของมนุษย์ที่ไม่ได้รับการแก้ไขได้เช่นกัน ทั้งหมดล้วนขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณและประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้ชมเป็นหลักในการตีความหมายของผลงาน

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 : Religious idol No.1

ภาพที่ 33 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน Religious idol No.1

ขนาด 130 x 170 ซม.

เทคนิค สื่อผสม

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 : Religious idol No.2

ภาพที่ 34 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2

ชื่อผลงาน Religious idol No.2

ขนาด 130 x 170 ซม.

เทคนิค สื่อผสม

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพผลงานมาวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 : Religious idol No.3

ภาพที่ 35 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน Religious idol No.3

ขนาด 130 x 170 ซม.

เทคนิค สีสผสม

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ผลงานศิลปะนิพนธ์ในชั้นที่ 1 2 และ 3 ข้าพเจ้าได้เลือกใช้รูปทรงสถาปัตยกรรมที่พบเห็นได้ทั่วไปตามวัดจีน ซึ่งผู้คนนิยมไปกราบไหว้เพื่อขอพรให้เรื่องโชคลาภ ประสบความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรือง เป็นหลัก มาเป็นภาพแทนเพื่อเล่าเรื่องในตัวผลงาน โดยปกติแล้วรูปทรงสถาปัตยกรรมเหล่านี้เมื่อเห็นมักจะทำให้เรานึกถึงสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อันมีสิ่งมงคลต่างๆถูกประดิษฐ์ฐานไว้ด้านใน ทั้งรูปทรงเจดีย์และศาลเจ้า โดยข้าพเจ้าได้นำรูปทรงเหล่านี้มาโรยปิดทับด้วยผงซี่รูป เปรียบเสมือนตัวแทนความต้องการ ความทุกข์ ความศรัทธา ของมนุษย์แต่ละคน หรือพิธีกรรมที่มนุษย์พยายามจะติดต่อกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งเป็นหลักฐานที่เหลือไว้ตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ผงซี่รูปเป็นวัตถุที่เบาบาง และมีลักษณะเหมือนฝุ่น เมื่อโรยปิดทับบางรูปทรงแล้วอาจนำพาการรับรู้ของผู้ชมงานไปสู่สิ่งใหม่ได้ เนื่องจากวัตถุที่ถูกผงรูปโรยปิดทับไม่อาจคงสภาพนั้นได้นาน ผงรูปจะค่อยๆหลุดลอยไปตามกาลเวลา ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการหยุดเวลาผงรูปเหล่านั้นออกมาในรูปแบบงานจิตรกรรม เพื่อให้ผู้ชมได้พิจารณาและวิเคราะห์ ณ ช่วงเวลานั้น ผ่านประสบการณ์ความรู้สึกที่ตนเองนับถือ บนพื้นฐานกรอบคิดของตนเอง ความเชื่ออันเป็นปัจเจกของแต่ละบุคคลย่อมยากที่จะไปตัดสินหาความถูกผิดหรือวิพากษ์วิจารณ์ในมุมใดมุมหนึ่ง ผลงานในชุดนี้จึงต้องการให้ทุกท่านที่เข้าชมได้ค้นหาคำตอบถึงสิ่งที่ตนเองนับถือว่าผลงานที่ข้าพเจ้านำมานั้นกำลังบอกอะไร และความศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้มีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เราต่อไปอย่างไรบ้างต่อไป

ภาพผลงานมาวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 : The Mascot No.1

ภาพที่ 36: ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน The Mascot No.1

ขนาด 30 x 40 x 42 ซม.

เทคนิค สื่อผสม

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นนี้ ข้าพเจ้าได้เลือกใช้รูทรงของสถาปัตยกรรมตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อย่าง “วัดจีน” ที่ผู้คนนิยมไปกราบไหว้เพื่อขอโชคลาภมาเป็นภาพแทนในผลงาน โดยใช้เทคนิค digital print ลงบนแผ่นอะคริลิกใสที่ถูกสร้างเป็นกล่องขึ้นมาเก็บภาพไว้ด้านใน เพื่อต้องการให้ความรู้สึกเป็นสิ่งที่มีความค่าถูกเก็บรักษาไว้อย่างดี และมีความโปร่งใสสามารถมองเห็นทะลุผ่านไปได้ สัมพันธ์กับความเชื่อของผู้คนอันเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ด้วยสัมผัสอื่นนอกจากดวงตาและความรู้สึก เพื่อแสดงให้ผู้ชมผลงานได้ใช้ความรู้สึกของตนเองมองเห็นทะลุผ่านภาพนี้ และได้ทบทวนถึงความเชื่อที่อยู่ภายในใจของตนเอง

ภาพผลงานมาวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5 : The Mascot No.2

ภาพที่ 37 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน The Mascot No.2

ขนาด 30 x 42 x 40 ซม.

เทคนิค สื่อผสม

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5 ข้าพเจ้าได้นำความเชื่อทางพุทธและพราหมณ์ที่ผสมปะปนกันอยู่ในสังคมไทยมานำเสนอ โดยใช้ภาพแทนที่สามารถเห็นได้ชัดของทั้ง 2 ศาสนา ถูกปกคลุมด้วยผงรูปอันเป็นหลักฐานที่หลงเหลือจากการกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์จันรูปลักษณะและรายละเอียดหายไปเหลือไว้เพียงโครงสร้างให้ผู้ชมได้ใช้ประสบการณ์ร่วม ด้านหน้าเป็นรูปลักษณะของพระพุทธรูปซึ่งถูกซ่อนทับด้วยภาพแทนของศาลพระภูมิอันเป็นความเชื่อของทางพราหมณ์ ซึ่งบ้านคนไทยส่วนใหญ่ล้วนต้องมีทั้ง 2 ภาพนี้ สามารถมองได้จากทั้ง 2 ด้าน ให้ความรู้สึกของความไม่ชัดเจนและการซ่อนทับโดยไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เปรียบเสมือนการอยู่ร่วมกันจนกลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของศาสนาพุทธในฉบับสังคมไทย

ภาพผลงานมาวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6 : ก่อรูปศรัทธา

ภาพที่ 38 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

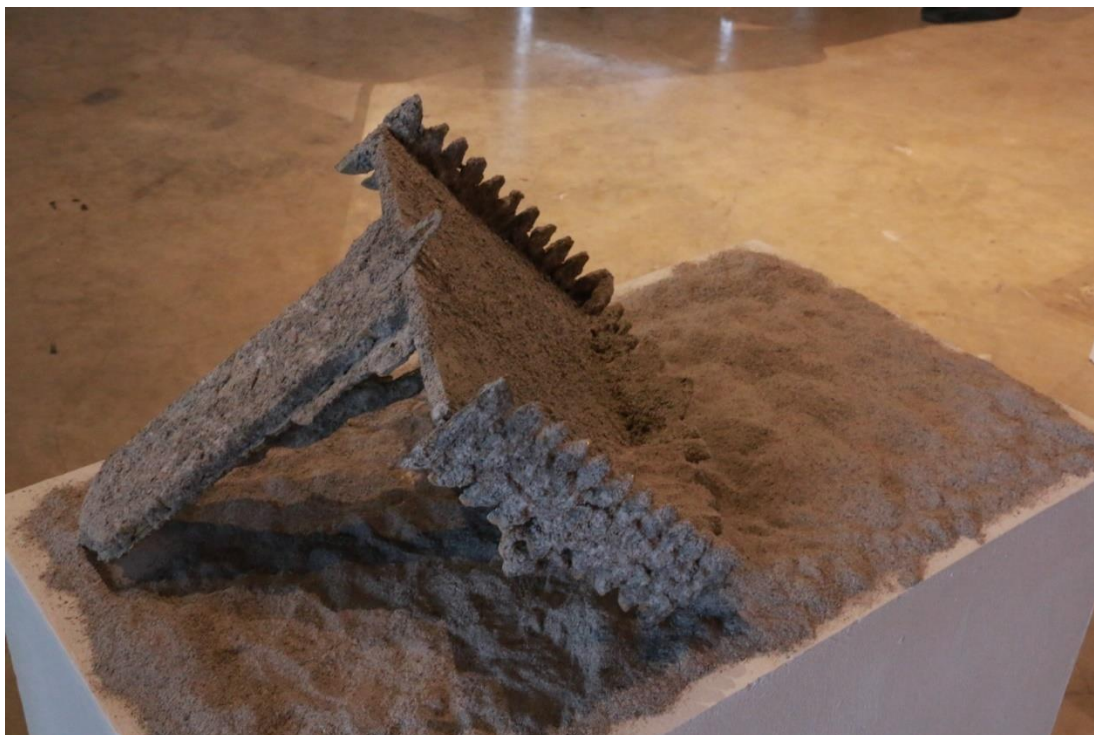
ชื่อผลงาน ก่อรูปศรัทธา

ขนาด แปรมันตามพื้นที่

เทคนิค ประติมากรรมผงรูป

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพผลงานมาวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 7 : ก่อรูปศรัทธา หมายเลข 2

ภาพที่ 39 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 7

ชื่อผลงาน ก่อรูปศรัทธา หมายเลข 2

ขนาด แปรรผันตามพื้นที่

เทคนิค ประติมากรรมผงรูป

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 6,7 เป็นรูปแบบประติมากรรมที่ถูกสร้างมาจากผงซีเมนต์จำนวนมาก ผงรูปเป็นสิ่งที่หลงเหลือจากการเผาไหม้ของรูปซึ่งมาจากการจุดเพื่อไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ข้าพเจ้าได้ใช้กองผงรูปที่มีจำนวนมากก่อขึ้นมาเป็นวัตถุมงคลและสถาปัตยกรรมของสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ไม่ว่าจะเป็นเจดีย์และอาคารที่บรรจุรูปเคารพไว้ด้านใน การเกิดขึ้นของกองผงรูปจำนวนมากซึ่งเป็นหลักฐานที่หลงเหลืออยู่จากการทำพิธีกรรมของมนุษย์ในการพยายามติดต่อ ขอร้อง และอ้อนวอนต่อสิ่งที่มองไม่เห็นนี้อาจกำลังบอกถึง ความทุกข์ในใจมนุษย์ของสังคมยุคปัจจุบันที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ หรืออาจบ่งบอกถึงความรุ่งเรืองของรูปเคารพทางความเชื่อที่ผู้คนพยายามจะเชิดชู ทั้งหมดล้วนขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้ชมผลงานที่จะตีความหมายออกมา

ขั้นตอนการแสดงผลงานทัศนศิลป์

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด วัตถุทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์ เกิดจากการประกอบสร้างของรูปทรง วัตถุ พื้นผิว สี และพื้นที่ว่าง ผสมเข้ากับชุดข้อมูลที่ข้าพเจ้าไปลงพื้นที่ศึกษามา ทั้งหมดถูกกรองออกมาเป็นผลงานศิลปะบนองค์ประกอบของทัศนธาตุ เพื่อใช้สื่อสารให้ผู้ชมผลงานได้วิเคราะห์สืบไป

รูปทรง

ผลงานชุด วัตถุทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์ ได้ใช้รูปทรงสถาปัตยกรรมตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนนิยมไปกราบไหว้ ผมนวกเข้ากับเครื่องรางของขลังที่ผู้คนนิยมบูชาในปัจจุบัน สำหรับการขอโชคลาภ มาสร้างสรรค์เป็นภาพแทนในการสื่อสารกับผู้ชม โดยรูปทรงสถาปัตยกรรมที่นำมาใช้นั้น เป็นสถานที่บรรจุสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไว้ภายใน ผู้ชมสามารถมองออกได้อย่างง่ายดายตายจากประสบการณ์ของตนเอง ส่งผลให้สร้างการรับรู้แก่ผู้ชมผลงานถึงเรื่องที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อสารได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 40 : ภาพการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์

ที่มา : <https://palanla.com/th/domesticLocation/detail/2068>

เข้าถึงเมื่อ วันที่ 13 พฤษภาคม 2566

พื้นผิว

พื้นผิวคือลักษณะภายนอกของวัตถุที่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้ โดยพื้นผิวในผลงานชุด ศิลปินพันธ์ของข้าพเจ้า ถูกสร้างขึ้นมาจากผงรูป ภายภาพเป็นเม็ดรูปทรงวงกลมขนาดเล็กมีลักษณะ คล้ายฝุ่น เสื่อมสภาพหลุดลอยได้ง่าย ไม่มีความมั่นคง เป็นหลักฐานของพิธีกรรมที่มนุษย์ใช้ติดต่อกับ สิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ สอดคล้องกับเรื่องราวของผลงานที่ข้าพเจ้าพูดถึงความเชื่อในอุดมคติของ มนุษย์ พื้นผิวของผงรูปทำหน้าที่แสดงออกถึงความต้องการมนุษย์ที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข ความโลภอัน ไม่สิ้นสุด หรือความศรัทธาอันแรงกล้าที่มีต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ให้ผู้ชมผลงานได้ตีความสืบไป

ภาพที่ 41 : ภาพการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

สี

สีในผลงานของข้าพเจ้าชุดนี้ทำหน้าที่ในการช่วยสร้างบรรยากาศให้กับตัวงานมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจมาจาก สีของโคมไฟตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์

1.สีแดง ตามความเชื่อ เป็นสัญลักษณ์ของธาตุไฟ สีแห่งพลังอำนาจ ช่วยขับไล่สิ่งไม่ดีออกไป

2.สีเหลือง สื่อความหมายถึงความก้าวหน้าและโชคดี

ทั้ง 2 สีนี้สามารถพบได้บ่อยตามวัดจีนที่ผู้คนนิยมไปกราบไหว้ขอโชคลาภ เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ให้กับตัวผลงาน ข้าพเจ้าจึงได้นำสีที่มีความหมายทั้ง 2 นี้ มาประกอบการสร้างสรรค์

ภาพที่ 42 : ภาพการวิเคราะห์ผลงานนิทรรศการ

ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

พื้นที่ว่าง

ข้าพเจ้าได้ใช้การเว้นระยะห่างของแต่ละวัตถุให้เกิดเป็นบริเวณว่างที่มีความเหมาะสมในการนำเสนอผลงาน โดยการจัดวางพื้นที่งานของข้าพเจ้าแต่ละชิ้นนั้นจะสามารถให้ผู้ชมเดินชมได้โดยรอบผลงาน อ้างอิงมาจากการจัดวางของมีค่าตามพิพิธภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนนับถือ เพื่อให้บรรยากาศระหว่างแสดงผลงานสร้างการรับรู้แก่ผู้ชมสืบไป

ภาพที่ 43 : ภาพการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

สรุปการพัฒนาและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1-4 ข้าพเจ้าจะเน้นไปที่การค้นคว้าหาวัสดุและรูปแบบในการสร้างภาพแทนเพื่อสื่อสารกับผู้ชม โดยมีการจัดการกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต้นทางที่นำมาสร้างผลงานโดยการใช้ทั้งปูนซีเมนต์และผงขี้ธูปมาประกอบเพื่อหาความเป็นไปได้ มีการทำให้รูปทรงของวัตถุกำลังเหลวละลายติดไปกับพื้น มีการผลิตซ้ำ ซึ่งผลงานช่วงนี้จะเน้นไปที่การวิพากษ์วิจารณ์กลุ่มนายทุนระบบทุนนิยม ที่เข้ามาเกาะกินหาผลประโยชน์กับความมั่งคั่งของผู้คนที่เต็มไปด้วยความโลภ โดยมุมมองการทำงานช่วงนั้นเป็นเพียงมุมมองของข้าพเจ้าเพียงฝ่ายเดียว ความเชื่ออันเป็นปัจเจกและจำเป็นต่ออาศัยประสบการณ์ร่วมของแต่ละบุคคลตัดสิน เพราะทุกคนมีชุดความเชื่อของตนเอง ดังนั้นการไปตีความวิพากษ์วิจารณ์ว่าชุดความเชื่อใดผิดหรือถูกจึงอาจเป็นมุมมองที่แคบเกินไป ในส่วนของเทคนิค “ผงขี้ธูป” มีความน่าสนใจและสามารถต่อยอดผลงานในอนาคตได้เนื่องจากมีเรื่องราวในตนเองและเป็นตัวแทนของมนุษย์ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเหนือธรรมชาติอย่างชัดเจน

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 5-6 ข้าพเจ้าได้พัฒนาขึ้นมาจากคำแนะนำของอาจารย์ในชุดก่อน โดยเลือกรูปทรงของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ให้พรเกี่ยวกับโชคลาภซึ่งนิยมอยู่ในสังคม ผู้ชมสามารถมีประสบการณ์ร่วมได้ง่ายขึ้น ข้าพเจ้าได้ใช้ผงขี้ธูปที่ไปเก็บมาจากวัดมาประกอบเข้ากับวัตถุทางความเชื่อ ซึ่งในตอนนั้นข้าพเจ้ามองว่ากองผงธูปตามวัดดังต่างๆที่คนนิยมไปกราบไหว้นั้นเปรียบเสมือนกับความทุกข์ของมนุษย์ที่ไม่ได้รับการแก้ไข มนุษย์ทุกคนมีความกลัวเป็นพื้นฐานในพันธุกรรมเพื่อให้เราเอาชีวิตรอดมาตั้งแต่ยุคโบราณ ในปัจจุบันแม้มีเทคโนโลยีมากมายเกิดขึ้น แต่เราก็ไม่มีทางรู้เหตุการณ์ในอนาคตได้ว่าจะเป็นเช่นไร ซึ่งสร้างความกลัวในจิตใจผู้คน มนุษย์ต้องการการปกป้องประโลมและสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจจึงหันหน้าเข้าหาเทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเชื่อว่าสามารถบันดาลความปรารถนาให้เป็นจริง ข้าพเจ้าได้นำผงธูปประกอบเข้ากับวัตถุออกมาเป็นภาพแทนของพระสังกัจจายน์และปีเซียะ ซึ่งสามารถพบเห็นได้บ่อยตามบ้าน หรือร้านค้า หรือวัดที่นิยมไปเพื่อขอโชคลาภ ผงธูปปกคลุมรูปทรงเหล่านี้จนทั่วมิติคิด เพื่อแสดงถึงความทุกข์ของมนุษย์ที่ได้สร้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขึ้นมาจากความทุกข์ในใจตนเอง

ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าได้นำประสบการณ์การค้นหาค้นหาความเป็นไปได้จากผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์มาพัฒนาให้สมบูรณ์ ทั้งด้านเทคนิควิธีการและเนื้อหา โดยเนื้อหาผลงานจะไม่ได้เป็นการวิพากษ์วิจารณ์จากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นการตั้งคำถามต่อผู้ชมให้พวกเขาได้วิเคราะห์จากประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งมีทั้งการใช้เทคนิคจิตรกรรม สื่อผสม และประติมากรรม ให้ผลงานออกมาสมบูรณ์และสร้างการรับรู้อันสูงสุดแก่ผู้ชมได้หลายแบบ ความเชื่อซึ่งเป็นประสบการณ์ส่วนตัวและสิทธิของแต่ละบุคคลจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง ผู้ชมสามารถเห็นกองผงธูปที่ข้าพเจ้านำมาเป็นสิ่งที่แสดงถึงความศักดิ์สิทธิ์ของเทพเจ้า ก้อนความทุกข์ หรือการขอพรที่ได้รับการตอบรับ ฯลฯ ในขณะที่บางท่านอาจเกิดการตั้งคำถามต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองเคยเชื่อได้เช่นกัน

บทที่ 5

บทสรุป

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด “วัตถุทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์” ได้รับแรงบันดาลใจมาจาก ความเชื่อเรื่องโชคลาภในบริบทสังคมไทยที่มนุษย์ทุกคนต้องการและพยายามแสวงหา เพื่อให้ตนเองมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบายมากขึ้น เงินเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนต้องใช้เงิน ผนวกเข้ากับความกลัวอันเป็นพื้นฐานระบบป้องกันตัวในจิตใจของผู้คนที่ไม่สามารถรับรู้ได้ว่าตนเองจะทำงานหาเงินเพื่อเลี้ยงชีพไปได้อีกนานแค่ไหน จึงจำเป็นต้องเริ่มหันเข้าหาที่พึ่งทางจิตใจที่มีการช่วยปลอมประโลมความรู้สึกได้เป็นอย่างดี เรื่องเหล่านั้นคืออำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ปะปนอยู่ในสังคมไทยอย่างหลากหลายและมีมายาวนาน วัดที่มีเทพประดิษฐานอยู่เริ่มมีผู้คนจำนวนมากเข้ามากราบไหว้ ทั้งมาเพื่อขอพร และไหว้เพื่อขอบคุณที่องค์เทพได้มอบความสำเร็จให้ได้ดังที่หวัง กองผงรูป กองประทัด กองตุ๊กตา หนูนามากมายถูกกองจนสูงเป็นภูเขา ในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อันเต็มไปด้วยชื่อเสียง โดยข้าพเจ้าได้นำเสนอเรื่องราวเหล่านี้ผ่านรูปแบบ ผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม และการจัดวาง เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นภาพผลงานชัดเจนและเกิดการรับรู้สูงสุด

การสร้างสรรคผลงานชุดนี้มีการใช้รูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้สื่อสารกับผู้ชมได้ชัดเจน โดยได้มีการหยิบยกภาพแทนทางความเชื่อ และวัตถุทางความเชื่อ มาประกอบเข้ากับวัสดุที่หลงเหลือจากการทำพิธีกรรมอย่างผงรูป เพื่อสร้างการรับรู้ให้ผู้ชมได้วิเคราะห์ถึงความเชื่อผ่านกรอบคิดของตนเอง ไม่ผ่านการชี้แนะหรือการวิพากษ์วิจารณ์แต่อย่างใด โดยจากการศึกษาที่ผ่านมา กองผงรูปที่ถูกทับถมขึ้นไปสามารถตีความหมายได้หลากหลายทั้ง ความทุกข์ของมนุษย์ ความกลัว หรือการขอพรที่ได้รับความสมหวัง เป็นต้น ในขณะที่การสร้างสรรคผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ จะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ความเชื่อเหล่านั้นเพียงอย่างเดียว โดยมีการไปตีกรอบถูกผิดไว้แล้ว ซึ่งค่อนข้างจะเป็นมุมมองที่แคบ เนื่องจากความเชื่อของทุกคนมีความเป็นปัจเจก ข้าพเจ้าจึงคิดว่าการไปวิพากษ์ว่าความเชื่อผิดและต้องมาเชื่อแบบนี้ เป็นมุมมองที่ค่อนข้างแคบไปสำหรับการทำงานในเรื่องความเชื่อ แต่ในเรื่องราวภาพแทนและสัญลักษณ์นำผงรูปมาใช้กับผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ ได้ทำให้เห็นถึงความน่าสนใจและเรื่องราวที่อยู่ในตัวของผงรูปอยู่แล้ว มาผนวกเข้ากับรูปทรงทางความเชื่อต่างๆ อันเป็นผลส่งให้นำมาพัฒนาต่อยอดสู่ผลงานชุดศิลปะนิพนธ์ได้ โดยในชุดศิลปะนิพนธ์ข้าพเจ้าได้ขยับจากเครื่องรางของขลังไปสู่รูปทรงสถาปัตยกรรมตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนเห็นแล้วสามารถนึกออกได้ว่าเป็นสิ่งใด เพื่อสร้างการรับรู้จากประสบการณ์ของแต่ละคน ให้ได้ตีความและตอบคำถามกับความเชื่อตนเองต่อไป

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้เพื่อเป็นการตั้งคำถามต่อความเชื่อ โดยไม่ได้วิพากษ์วิจารณ์จากมุมมองใดมุมมองหนึ่ง ทั้งหมดเพื่อสร้างการรับรู้แก่ผู้ชมว่าหลังจากเห็นผลงานชุดนี้แล้ว พวกเขาได้คำตอบสิ่งใดกลับไปต่อความเชื่อของตนเอง บางท่านอาจรู้สึกศรัทธามากขึ้น ในขณะที่บางท่านอาจรู้สึกเห็นถึงก่อนความทุกข์ ทั้งหมดล้วนขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้ชมผลงานในการตีความหมายออกมาผ่านประสบการณ์ของตนเองอีกที

อภิปรายผล

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “วัตถุทางความเชื่อภายใต้อุดมคติของมนุษย์” มีเนื้อหาในการตั้งคำถามเกี่ยวกับความเชื่อในจิตใจของผู้คน ความเชื่ออันเป็นปัจเจกที่มนุษย์แต่ละคนจะมีชุดความเชื่อของตนเอง ซึ่งข้าพเจ้าได้ใช้เทคนิควิธีการมากมาย ทั้ง จิตรกรรม ผสม และประติมากรรม ในการสื่อสารแก่ผู้ชม แต่ละเทคนิคได้ผลลัพธ์ดังต่อไปนี้

1. จิตรกรรม

ผลงานศิลปะชั้นที่ 1-3 ข้าพเจ้าได้ใช้เทคนิคจิตรกรรมในการสร้างสรรค์ โดยเริ่มจากสร้างต้นแบบด้วยผงซีรูด จากนั้นจึงถ่ายภาพหยุดเวลาที่ผงซีรูดกำลังเกาะตัวเป็นรูปวัตถุ ณ ขณะนั้นไว้ พร้อมจัดแสงไฟให้บรรยากาศคล้ายกับสถานที่ที่ไปกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้นก่อนเก็บภาพมา จากนั้นจึงใช้เทคนิค Digital Print ลงบนผ้าใบ และใช้วิธีการพ่นด้วยเทคนิค Impasto เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผลงานในชุดนี้สร้างการรับรู้ของผู้ชมด้วยชุดสีที่ให้บรรยากาศตั้งในศาลเจ้าเงินและรูปทรงสถาปัตยกรรมของสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเทคนิคจิตรกรรมได้หยุดเวลาของผงซีรูดนั้นไว้ก่อนสลายไป ให้ผู้ชมได้คิดวิเคราะห์กับเรื่องราวเนื้อหาในตัวเอง

2. สื่อผสม

ผลงานศิลปะชั้นที่ 4-5 ข้าพเจ้าได้ใช้การสร้างต้นแบบจากผงซีรูดจากนั้นจึงเก็บภาพพร้อมกับปริ้นภาพลงบนแผ่นอะคริลิกใส หลังจากนั้นจึงมาทำเป็นกล่องเก็บภาพไว้ด้านใน งานชิ้นที่ 4 ให้บรรยากาศความฟุ้งและลอยสามารถสัมผัสได้เพียงการรับรู้จากดวงตา และประสบการณ์ร่วม อันเป็นคุณลักษณะของความเชื่อ ต่อมาในชิ้นที่ 5 ข้าพเจ้าได้ใช้การซ้อนทับของความเชื่อพุทธและพราหมณ์ที่ปะปนกันอยู่ในสังคมไทย บนแผ่นอะคริลิกใส ให้ผู้ชมมองได้ 2 ด้าน ซึ่งสรุปในเทคนิคนี้สามารถถ่ายทอดบริบทของความเชื่อออกมาได้ชัดเจนทั้งด้านเทคนิคและเนื้อหา

3. ประติมากรรม

เป็นประติมากรรมผงขี้รูปทรงสถาปัตยกรรมสิ่งศักดิ์สิทธิ์และวัตถุมงคลที่ให้เรื่องโศก
 ลาก เทคนิคนี้ทำให้เห็นถึงกายภาพของผงรูปที่ผู้คนใช้ติดต่อทำพิธีกรรม อันเป็นสื่อกลาง
 ระหว่างมนุษย์และเทพเจ้า เมื่อกองผงรูปจำนวนมากกำลังก่อรูปขึ้นมาเป็นรูปทรงจาก
 ศรัทธาของผู้คนก็สามารถสร้างการรับรู้เพิ่มเติมจากปกติได้ซึ่งมีทั้งรูปและกลิ่นให้ผู้ชมได้
 สัมผัส โดยผลงานชิ้นที่ 5-7 ผู้ชมสามารถเดินชมได้รอบผลงานประติมากรรมที่สร้างขึ้น
 โดยใช้ประสบการณ์ความเชื่อของตนเองวิเคราะห์ร่วมกับผลงานที่สร้างมาจากผงรูปตาม
 สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่มีผู้ศรัทธาไปกราบไหว้จำนวนมาก

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานนิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้ามุ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อผู้ที่
 มีความสนใจ ทั้งด้านเนื้อหา กระบวนการสร้างสรรค์ และตัวผลงาน โดยนำเสนอออกมาเป็นรูปแบบ
 ทฤษฎีวิเคราะห์แบ่งหมวดหมู่แต่ละผลงานอย่างชัดเจน

รายการอ้างอิง

adaystudioofficial (2557). "จิตรแห่งจิตรกร รายการไทเท่".

<https://www.youtube.com/watch?v=Lccrmd3RT1k>.

Panu, B. (2561). Maurizio Cattelan ตลกหลวงจอมป่วนแห่งโลกศิลปะ ผู้เสนอสวมทองคำให้ โดนัลด์ ทรัมป์ ยืมใช้. *The matter*.

Thairath. (2565). "รู้จัก "ปีเซี่ยะ" สัตว์มงคลจีน เครื่องรางเรียกทรัพย์ ช่วยปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย." from

<https://www.thairath.co.th/horoscope/belief/2315625>.

Thairath. (2566). "คาถาบูชาพระสังกัจจายน์ เสริมโชคลาภ ปัญญา มีเสน่ห์." from

<https://www.thairath.co.th/lifestyle/culture/2633031>.

Wikipedia. (2566). "รูป." from

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%98%E0%B8%B9%E0%B8%9B>.

จักรพันธ์ แสงทอง (2564). วาทกรรมพุทธศาสนาแบบไสยศาสตร์ในสังคมไทย ตามทัศนะของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต).

दनัย ไชโยธา (2538). ลัทธิศาสนาและระบบความเชื่อกับประเพณีนิยมในท้องถิ่น, โอเดียนสโตร์.

โตมร ศุขปรีชา. (2566). "วิทยาศาสตร์ของ 'ความกลัว' ", from

<https://plus.thairath.co.th/topic/spark/102850>.

ธเนศ, ว. (2560). JUSTIFICATION: การสร้างความสมเหตุสมผล [ของใคร?].

น้ำอ้อย, อ. (2559). Zhang Huan – Berlin Buddha : ศิลปะแห่งความเป็นอนัตตาและการเข้าถึงสัจธรรม. *prachathai*.

นินิ เอียวศรีวงศ์ (2543). พุทธศาสนาในความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย, มูลนิธิโกลดคิมทอง.

เบนชาติ เพียรรัชย์ ศรัณย์ ธิติลักษณ์ (2564). คตินิยมของธุรกิจและสินค้าที่เกี่ยวกับความเชื่อ.

พระครูใบฎีกาหัตถ์ กิตตินนโท วิถีแห่งความเชื่อของชาวพุทธในสังคมไทย.

ลัญจกร นิลกาญจน์ (2561). วัฒนธรรมความเชื่อกับการจัดการของชุมชน.

ล่ำภู แก้วกล้า (2564). อิทธิพลของค่านิยมที่มีผลต่อพฤติกรรมความเสี่ยงดวงในสังคมไทย.

สุมาลัย กาลวิบูลย์ (2560). พุทธศาสนาและความเชื่อในสังคมไทย, มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.

อรุณชัย, ว. (2564). ความเชื่อและความศรัทธา ที่พียงยามชีวิตเปราะบาง.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	สุทธิพจน์ แผ่รุ่งเรือง
วัน เดือน ปี เกิด	26 มิถุนายน 2542
สถานที่เกิด	กรุงเทพ
วุฒิการศึกษา	-ปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
ที่อยู่ปัจจุบัน	-ปริญญาโท คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขา จิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร 89/316 ซอย 9/1 หมู่บ้านสินทวีเทียนทะเล 2 ถนนบางขุนเทียนชายทะเล ซอยเทียนทะเล 20 เขตบางขุนเทียน แขวงแสมดำ กรุงเทพฯ 10150
รางวัลที่ได้รับ	Selected Exhibition 2562 - ร่วมแสดงศิลปกรรมเด็กและเยาวชนแห่งชาติครั้งที่ 14 2563 - ร่วมแสดงศิลปกรรมเด็กและเยาวชนแห่งชาติครั้งที่ 15 2563 - ร่วมแสดงผลงานในโครงการจินตนาการ สืบสาน วรรณกรรม ไทยกับอินเทอร์เน็ต ปีที่ 14 Solo Exhibition 2563 - The Remnants Of Inequality ณ Baan Cool Café & Art Space Group Exhibition 2563 - Diff Well Group Exhibition ณ Sathorn11 Art Space 2563 - Unmuted Project ณ สวนครุอุ้งน 2564 - Existence Of Variegated Art Thesis Exhibition 2565 - แสดงนิทรรศการกลุ่ม Mid-Nine